

รายงานผล การปฏิบัติงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลตามอัตลักษณ์

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย
กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
กรมส่งเสริมการเกษตร

รายงานผลการปฏิบัติงาน
โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์
กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลตามอัตลักษณ์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย
กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
กรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

รายงานผลการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลตามอัตลักษณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลสำเร็จจากการปฏิบัติงานของกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร ภายใต้การขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตร โดยมุ่งเน้นการยกระดับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้สามารถสร้างคุณค่าเชิงเศรษฐกิจ ควบคู่กับการอนุรักษ์ภูมิปัญญา วิถีชีวิต และวัฒนธรรมท้องถิ่น อันเป็นรากฐานสำคัญของสังคมชนบทไทย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และความมั่นคงของเกษตรกรอย่างยั่งยืน

ผลการปฏิบัติงาน ฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มุ่งพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ด้านเกลือทะเลในพื้นที่แหล่งผลิตสำคัญ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา ชลบุรี จันทบุรี และจังหวัดปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ด้านเกลือทะเลให้มีมูลค่าเพิ่ม พัฒนาช่องทางการตลาด สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกร รวมทั้งเสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้มีความโดดเด่น สามารถสืบทอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรม พร้อมอนุรักษ์วิถีชีวิตการทำนาเกลือ โครงการฯ นี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือและพลังของทุกภาคส่วน รวมถึงเกษตรกรผู้ทำนาเกลือซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการสืบสานองค์ความรู้และรักษามรดกภูมิปัญญาทางการเกษตรให้คงอยู่และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้อาชีพการทำนาเกลือไทยสามารถยืนหยัดได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย
กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
กันยายน 2568

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง.....	(ข)
สารบัญภาพ.....	(ค)
บทสรุปผู้บริหาร.....	1
ส่วนที่ 1 สถานการณ์การผลิตเกลือทะเลไทย.....	3
ส่วนที่ 2 รายงานผลการดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้า	
เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์.....	10
1. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเล.....	10
1.1 ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	
ให้ได้มาตรฐาน.....	10
1.2 ติดตามตรวจประเมินและสนับสนุนการพัฒนากระบวนการสู่มาตรฐาน.....	11
1.3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐาน	
และยกระดับคุณภาพเกลือทะเลไทย.....	24
1.4 แนวทางพัฒนาเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐาน และการยกระดับคุณภาพ	
เกลือทะเลไทย.....	25
2. กิจกรรมส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์	
และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้านเกลือทะเล.....	27
2.1 การจัดงานอนุรักษ์และรักษาอัตลักษณ์เกลือทะเล	
สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์.....	27
2.2 ส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์	
พื้นถิ่นด้านเกลือทะเลสู่ตลาดยุคใหม่.....	32
2.3 การผลิตเนื้อหามาเสนอสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เกลือทะเล)	
เชื่อมโยงแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์.....	43
3. กิจกรรมการขับเคลื่อนการบริหารจัดการเกลือทะเลไทย.....	51
3.1 ประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย	
และคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย.....	51
3.2 ติดตามคาคะเนสถานการณ์เกลือทะเล.....	54
4. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลเป็นมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS).....	56
4.1 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ GIAHS Workshop for Sea Salt Thailand.....	56
4.2 เอกสารวิชาการเรื่องพลวัตการเปลี่ยนแปลงเกลือทะเล	
สู่มรดกทางการเกษตรโลก.....	59
ภาคผนวก คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568.....	60

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนเกษตรกรและพื้นที่ที่ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผู้ทำนาเกลือทะเลปีการผลิต 2566/27 และปีการผลิต 2567/68 รายจังหวัด.....	3
2	สรุปภาพรวมจำนวนครัวเรือน จำนวนแปลง พื้นที่การผลิตระดับประเทศ และร้อยละการเปลี่ยนแปลง.....	4
3	ปริมาณผลผลิตปีการผลิต 2566/67 และปีการผลิต 2567/68 รายจังหวัด.....	5
4	สมการปริมาณสมดุลเกลือทะเลไทย (Salt Balance Sheet) ปีการผลิต 2567/68.....	7
5	คาดการณ์ปริมาณผลผลิตเกลือทะเล (ตัน) ปีการผลิต 2568/69.....	9
6	ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินความรู้ก่อนและหลังของเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน	11
7	จำนวนเกษตรกรสะสมที่เข้าสู่การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ณ ปีงบประมาณพ.ศ. 2568.....	12
8	ทะเบียนเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดี (GAP) ปี 2568.....	13
9	ผลการดำเนินงานการพัฒนาเกษตรกรนาเกลือทะเลเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดี (GAP) ด้านการทำนาเกลือทะเลภายใต้แผนปฏิบัติ การพัฒนาเกลือทะเลไทย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2570.....	15
10	วิสาหกิจชุมชนที่มีการประกอบกิจการและแปรรูปเกลือทะเล ที่ยื่นต่อทะเบียนวิสาหกิจชุมชนประจำปีพ.ศ. 2568.....	16
11	เกณฑ์กำหนดสำหรับสารปนเปื้อนปริมาณสูงสุด.....	22
12	ผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างเกลือทะเล ปีการผลิต 2567/68.....	22
13	ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568.....	33
14	ผลการดำเนินการเผยแพร่เนื้อหาสื่อวีดิทัศน์ "เกลือทะเล มรดกภูมิปัญญา สู่นวัตกรรม เศรษฐกิจสร้างสรรค์".....	46

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 สัดส่วนพื้นที่การผลิตเกลือทะเลปีการผลิต 2567/68.....	4
2 กราฟแสดงราคาเกลือทะเลเฉลี่ยเหมาจ่ายปีการผลิต 2567/68.....	6
3 เกษตรกรจังหวัดปัตตานีที่ได้รับมาตรฐาน GAP ปีพ.ศ. 2568.....	12
4 ค่าเฉลี่ยแสดงความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมต่อการจัดงานอนุรักษ์และ รักษาอัตลักษณ์เกลือทะเลสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์.....	29
5 วิธีทำขวัญเกลือ.....	30
6 ปาฐกถาพิเศษ โดยนายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร.....	30
7 การจัดแสดงนิทรรศการด้านเกลือทะเล จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	31
8 สื่อประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวสายเกลือ (Salt Road).....	31
9 ไปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์เกลือทะเลท่าใหม่.....	36
10 ไปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์สเปรย์ฉีดหน้าดอกเกลือ.....	37
11 ไปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์แปรงรำเกลือจัดหอมพฤษภาคม.....	38
12 ไปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ดอกเกลือทะเล.....	39
13 ไปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ซีแดดนาเกลือสมุทรสาคร.....	40
14 การเผยแพร่วีดิทัศน์ผ่านสื่อออนไลน์เกษตรก้าวไกลไปด้วยกัน.....	45
15 การประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย ครั้งที่ 1/2568.....	51
16 การประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย ครั้งที่ 2/2568.....	53
17 ลงพื้นที่ติดตามคาคะเนสถานการณ์เกลือทะเลจังหวัดจันทบุรี ชลบุรี และฉะเชิงเทรา.....	54
18 ลงพื้นที่ติดตามคาคะเนสถานการณ์เกลือทะเลจังหวัดปัตตานี.....	55
19 ลงพื้นที่ติดตามคาคะเนสถานการณ์เกลือทะเลจังหวัดจันทบุรี.....	55
20 ค่าเฉลี่ยแสดงความพึงพอใจรายด้านของผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ.....	57
21 ค่าเฉลี่ยแสดงความพึงพอใจรายหัวข้อของผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ.....	57
22 กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ GIAHS Workshop for Sea Salt Thailand.....	58
23 เอกสารวิชาการเรื่องพลวัตการเปลี่ยนแปลงเกลือทะเลสู่มรดกทางการเกษตรโลก.....	59

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ดำเนินการโดย กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตรภายใต้แนวทางการพัฒนาเกษตรกรรมไทยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (03) การเกษตร รวมทั้งนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มุ่ง “ยกระดับเกษตรกรไทยให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” โดยเฉพาะการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้เป็นสินค้าคุณภาพสูง สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและเชื่อมโยงสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ด้านเกลือทะเลให้มีมูลค่าเพิ่ม พัฒนาช่องทางการตลาด สามารถสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกร รวมทั้งเสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้มีความโดดเด่น สามารถสืบทอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรม พร้อมอนุรักษ์วิถีชีวิตการทำนาเกลือ

การดำเนินงานโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มุ่งเน้นพื้นที่เป้าหมายการผลิตเกลือทะเลไทยในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา ชลบุรี จันทบุรี และจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นแหล่งผลิตเกลือทะเลที่มีศักยภาพและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ ผลการดำเนินงานพบว่า มีเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลขึ้นทะเบียนทั่วประเทศจำนวน 448 ครัวเรือน รวมพื้นที่ 16,311.60 ไร่ โดยมี 3 จังหวัดหลัก ได้แก่ จังหวัดสมุทรสงคราม สมุทรสาคร และจังหวัดเพชรบุรี เป็นพื้นที่ผลิตหลัก คิดเป็นร้อยละ 99 ของผลผลิตรวมทั้งประเทศ โดยฤดูกาลผลิต 2567/68 มีปริมาณผลผลิตรวมทั้งสิ้น 566,308.50 ตัน ผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมย่อย ประกอบด้วย

1) กิจกรรมส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 104 ของเป้าหมาย โดยเกษตรกรทุกรายผ่านการประเมินความรู้หลังเข้าร่วมโครงการ มีคะแนนเฉลี่ย 14.31 (คะแนนเต็ม 15 คะแนน) ส่งผลให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้มีเกษตรกรในจังหวัดปัตตานีได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 6 รายพื้นที่รวม 34 ไร่ แสดงให้เห็นว่าการดำเนินกิจกรรมสามารถส่งเสริมให้เกษตรกรยกระดับกระบวนการผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

2) กิจกรรมส่งเสริมและประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นสินค้าเกษตรด้านเกลือทะเล ได้ดำเนินกิจกรรม “พิธีทำขวัญเกลือ” มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 150 ราย โดยมีระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.46) ทั้งนี้ได้มีการเผยแพร่กิจกรรมในครั้งนี้ผ่านสื่อออนไลน์ จำนวน 5 ช่องทาง ซึ่งมียอดผู้เข้าชมกว่า 4,000 ครั้ง ซึ่งการดำเนินกิจกรรมสามารถยกระดับภาพลักษณ์สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ด้านเกลือทะเลให้มีมูลค่าภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ซึ่งนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเล และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

3) กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นสู่ตลาดยุคใหม่ ได้ดำเนินการสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบเกลือทะเลจำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 100

ของเป้าหมาย วิสาหกิจชุมชนสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์
ด้านเกลือทะเล สามารถเพิ่มมูลค่าทำให้เกษตรกรและชุมชนมีโอกาสในการขยายช่องทางการจำหน่าย
เกิดการสร้างรายได้และความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ

4) กิจกรรมการผลิตเนื้อหามาเสนอสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เกลือทะเล)
เชื่อมโยงแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้ดำเนินการผลิตสื่อวีดิทัศน์ โดยมีแนวคิด “เกลือทะเล มรดก
ภูมิปัญญา สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์” ซึ่งได้มีการผลิตสื่อและเผยแพร่สื่อวีดิทัศน์ผ่านช่องทางสื่อออนไลน์
จำนวนทั้งสิ้น 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 300 ของเป้าหมาย ซึ่งสามารถเสริมสร้างการรับรู้และภาพลักษณ์
เชิงบวกของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ด้านเกลือทะเล ทำให้สาธารณชนตระหนักถึงคุณค่าภูมิปัญญา
ตลอดจนเป็นสื่อสนับสนุนในการพัฒนาการตลาด การส่งเสริมการท่องเที่ยว และการขับเคลื่อน
การพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในพื้นที่

5) กิจกรรมการประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทยและคณะทำงานภายใต้
คณะกรรมการการพัฒนาเกลือทะเลไทย ดำเนินการประชุม จำนวน 2 ครั้ง ผลการประชุมสามารถ
กำหนดแนวทางและมาตรการสนับสนุนการพัฒนาเกลือทะเลอย่างเป็นระบบ

6) กิจกรรมการติดตามคัดค้านสถานการณ์เกลือทะเลไทย ดำเนินการจำนวน 3 ครั้ง
โดยการดำเนินการดังกล่าว สามารถประเมินสถานการณ์ด้านการผลิตเกลือทะเล และสามารถเตรียม
ความพร้อมให้กับเกษตรกรในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงแนวโน้มทางการตลาด

7) กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “GIAHS Workshop for Sea Salt Thailand”
มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 66 ราย คิดเป็นร้อยละ 101.54 ของเป้าหมาย โดยมีผลการประเมิน
ความพึงพอใจระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย 4.34) ซึ่งผู้ร่วมเข้าสัมมนา ได้ตอบคำถามประเมินความรู้
หลังการสัมมนา มีคะแนนเฉลี่ย 43.56 คะแนน (คะแนนเต็ม 50 คะแนน) ซึ่งสามารถสร้างการรับรู้
ให้แก่ผู้เข้าสัมมนา มีความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการขึ้นทะเบียนระบบการทำนาเกลือทะเล
เป็นมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS)

8) จัดทำเอกสารวิชาการ จัดทำเอกสารวิชาการเรื่องพลวัตการเปลี่ยนแปลงเกลือทะเล
สู่มรดกทางการเกษตรโลก จำนวน 1 เรื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจถึงคุณค่าและความสำคัญของการผลิต
เกลือทะเลไทยให้เกิดการตระหนักรู้ในระดับชุมชนและสังคม ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการอนุรักษ์และสืบสานวิถีชีวิต
ชาวนาเกลือไทย

โดยสรุป ผลการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ
ทั้งในด้านการยกระดับมาตรฐานการผลิต การสร้างมูลค่าเพิ่ม การอนุรักษ์อัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
และการพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลให้สามารถปรับตัวและแข่งขันได้ในตลาด
สมัยใหม่ โดยผลการดำเนินงานในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบการส่งเสริมและ
ยกระดับการผลิตเกลือทะเลไทยให้มีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับบริบทเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
ที่เปลี่ยนแปลง อันเป็นก้าวสำคัญสู่การพัฒนาและยกระดับเกษตรกรไทยให้มีรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ส่วนที่ 1
สถานการณ์การผลิตเกลือทะเลไทย

1. สถานการณ์การผลิตเกลือทะเลไทยประจำปีการผลิต 2567/68

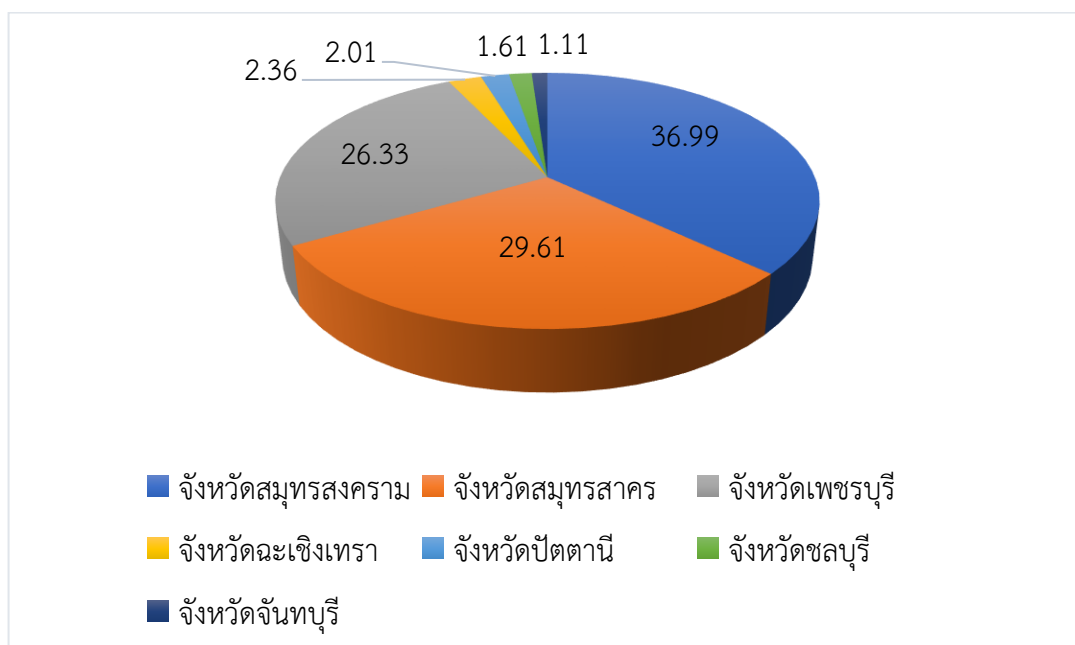
1.1 การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลปีการผลิต 2567/68

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลปีการผลิต 2567/68 ตามคู่มือการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร โดยฤดูการผลิตนาเกลือทะเลจะเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2567 - วันที่ 31 พฤษภาคม 2568 ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ชลบุรี จันทบุรี และฉะเชิงเทรา และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 - วันที่ 31 กรกฎาคม 2568 ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

ผลการดำเนินงานพบว่า มีเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลทั่วประเทศ ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568 ขึ้นทะเบียน จำนวน 448 ครัวเรือน 2,107 แปลง พื้นที่การผลิตรวมทั้งสิ้น 16,311.60 ไร่ โดยจังหวัดสมุทรสงครามมีพื้นที่การผลิตมากที่สุด จำนวน 6,031.97 ไร่ (ร้อยละ 36.99) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 4,828.93 ไร่ (ร้อยละ 29.61) จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 4,293.76 ไร่ (ร้อยละ 26.33) จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 385.00 ไร่ (ร้อยละ 2.36) จังหวัดปัตตานี จำนวน 328.26 ไร่ (ร้อยละ 2.01) จังหวัดชลบุรี จำนวน 263.00 ไร่ (ร้อยละ 1.61) และจังหวัดจันทบุรี จำนวน 180.68 ไร่ (ร้อยละ 1.11) โดยเมื่อเทียบกับปีการผลิต 2566/67 พบว่า จำนวนเกษตรกรลดลง 210 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.91 และพื้นที่การผลิตลดลง 9,306.17 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 34.91 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนเกษตรกรและพื้นที่ที่ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลปีการผลิต 2566/27 และปีการผลิต 2567/68 รายจังหวัด

ที่	จังหวัด	ปี 2566/67			ปี 2567/68		
		ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
1	สมุทรสงคราม	165	289	5,810.54	153	740	6,031.97
2	สมุทรสาคร	228	1,055	9,124.86	111	511	4,828.93
3	เพชรบุรี	146	1,062	8,767.29	94	647	4,293.76
4	ฉะเชิงเทรา	17	69	394.00	16	66	385.00
5	ปัตตานี	94	120	457.85	65	90	328.26
6	ชลบุรี	5	32	313.25	4	29	263.00
7	จันทบุรี	7	28	195.18	5	24	180.68
รวม		658	2,655	25,062.96	448	2,107	16,311.60

ภาพที่ 1 สัดส่วนพื้นที่การผลิตเกลือทะเลปีการผลิต 2567/68

ตารางที่ 2 สรุปภาพรวมจำนวนครัวเรือน จำนวนแปลง พื้นที่การผลิตระดับประเทศ และร้อยละการเปลี่ยนแปลง

รายการ	ปี 2566/67	ปี 2567/68	เปลี่ยนแปลง	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
ครัวเรือน	658 ครัวเรือน	448 ครัวเรือน	-210	-31.91 %
จำนวนแปลง	2,655 แปลง	2,107 แปลง	-548	-20.64 %
พื้นที่การผลิต	25,062.96 ไร่	16,311.60 ไร่	-8,751.36	-34.91 %

จากการติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงการผลิตเกลือทะเล พบว่า การลดลงของพื้นที่การผลิตเกลือทะเลในปีการผลิต 2567/68 มีสาเหตุสำคัญมาจาก 3 ปัจจัยหลัก ดังต่อไปนี้

1) การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในบางพื้นที่มีการยกเลิกการทำนาเกลือ หรือมีการเปลี่ยนแปลงผู้ถือครองสิทธิ์ที่ดิน โดยที่ดินซึ่งเคยใช้ในการผลิตเกลือทะเลถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบอื่น เช่น การพัฒนาเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่อยู่อาศัย หรือพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงกว่า

2) การรวมศูนย์ของการลงทุน เกษตรกรรายย่อยบางส่วนได้จำหน่ายสิทธิ์หรือพื้นที่การผลิตให้แก่นายทุนรายใหญ่ ส่งผลให้โครงสร้างการถือครองพื้นที่นาเกลือเปลี่ยนแปลงไป และเกิดการกระจุกตัวของการผลิตในบางพื้นที่

3) ปัจจัยด้านสภาพภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ซึ่งมีฝนตกชุกและมีความชื้นในอากาศสูง ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการผลิตเกลือทะเล

ได้ตามปกติ นอกจากนี้ความแปรปรวนของสภาพอากาศและรูปแบบการเกิดฝนที่ไม่แน่นอน ยังส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิต ทำให้เกษตรกรบางส่วนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นแทน

1.2 ปริมาณผลผลิตเกลือทะเลปีการผลิต 2567/68

จากข้อมูลการติดตามผลผลิตเกลือทะเลของ 7 จังหวัดผู้ผลิตหลัก ได้แก่ เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และปัตตานี พบว่า ในปีการผลิต 2567/68 มีปริมาณผลผลิตรวมทั้งสิ้น 566,308.50 ตัน ลดลงจากปีการผลิต 2566/67 ซึ่งมีผลผลิตรวม 683,803.13 ตัน จำนวน 117,494.63 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.17 โดยทุกจังหวัดมีปริมาณผลผลิตลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อน โดยจังหวัดที่มีปริมาณผลผลิตมากที่สุด คือ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม ซึ่งรวมกันคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 99% ของผลผลิตทั้งประเทศ ขณะที่จังหวัดปัตตานีมีผลผลิตลดลงมากที่สุดในเชิงสัดส่วนจาก 406.75 ตัน เหลือเพียง 81.97 ตัน หรือลดลงร้อยละ 79.86 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า สาเหตุสำคัญของการลดลงของผลผลิตเกลือทะเล มาจากสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน โดยเฉพาะอิทธิพลของปรากฏการณ์ “ลานีญา (La Niña)” ซึ่งส่งผลให้มีฝนตกชุกและความชื้นในอากาศสูง กระทบต่อการตกผลึกและการเก็บเกี่ยวเกลือ ปัญหาด้านการจัดการนาเกลือ และปัจจัยด้านตลาดที่ส่งผลต่อการวางแผนการผลิตของเกษตรกร นอกจากนี้ พบว่า ในปีการผลิต 2567/68 มีจำนวน ยุ้งฉางเก็บเกลือทั้งประเทศรวม 475 ยุ้งฉาง โดยมีความจุรวมสูงสุดประมาณ 298,383.00 ตัน ซึ่งสามารถรองรับผลผลิตได้เพียง ร้อยละ 52.70 ของผลผลิตทั้งหมดที่เก็บเกี่ยวได้ ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่จำเป็นต้องจัดเก็บผลผลิตในบริเวณ “โคกเกลือ” ภายในแปลงของตนเองเพื่อรอจำหน่ายต่อไป

ตารางที่ 3 ปริมาณผลผลิตปีการผลิต 2566/67 และปีการผลิต 2567/68 รายจังหวัด

ที่	จังหวัด	ปริมาณผลผลิตเกลือทะเล (ตัน)			ร้อยละ
		ปีการผลิต	ปีการผลิต	เพิ่ม/ลด	
		2566/67	2567/68		
1	เพชรบุรี	322,351.00	270,047.00	-52,304.00	-16.20
2	สมุทรสาคร	273,873.60	214,696.80	-59,176.80	-21.60
3	สมุทรสงคราม	82,015.00	78,344.00	-3,671.00	-4.47
4	จันทบุรี	873.80	524.15	-349.65	-40.00
5	ฉะเชิงเทรา	2,957.90	1,754.00	-1,203.90	-40.70
6	ชลบุรี	1,325.08	945.24	-379.84	-28.67
7	ปัตตานี	406.75	81.97	-324.78	-79.86
รวมทั้งสิ้น		683,803.13	566,393.16	-117,494.63	-17.17

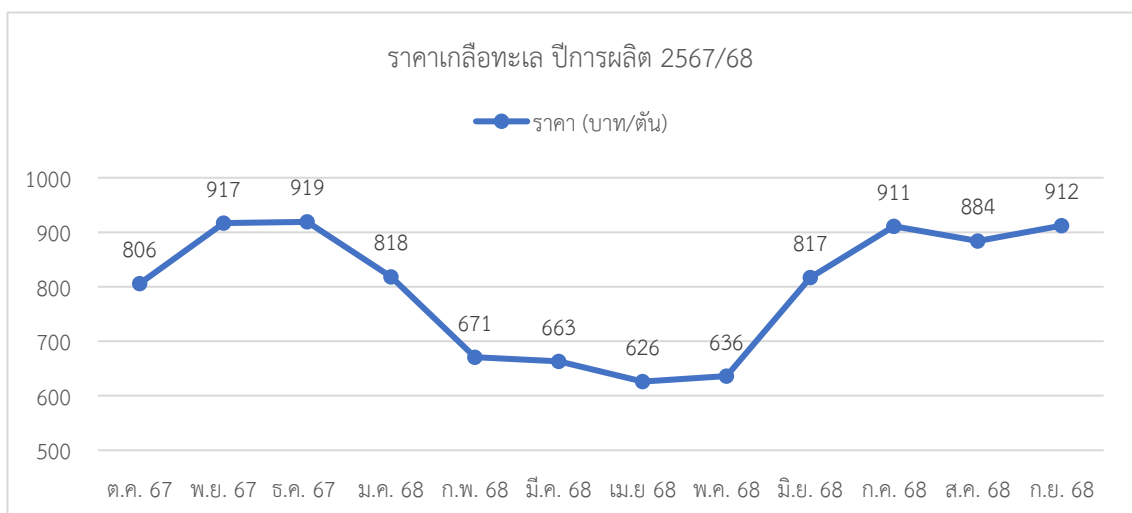
1.3 ราคาจำหน่ายเกลือทะเลเฉลี่ยรายเดือน ปีการผลิต 2567/68

กรมส่งเสริมการเกษตร โดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย ร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ติดตามสถานการณ์การจำหน่ายผลผลิตเกลือทะเลของเกษตรกรในพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และจันทบุรี พบว่าราคาจำหน่ายเกลือทะเล ปีการผลิต 2567/68 มีความผันผวนตามฤดูกาลและปริมาณผลผลิตที่เข้าสู่ตลาด โดยมีแนวโน้มราคาต่ำในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว (กุมภาพันธ์-พฤษภาคม) และเริ่มปรับตัวสูงขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี โดยราคาเกลือทะเลเฉลี่ยทั้งปี เฉลี่ยประมาณ 798 บาทต่อตัน ซึ่งราคามีลักษณะผันผวนตามฤดูกาล โดยราคาสูงสุดอยู่ในช่วง พฤศจิกายน-ธันวาคม 2567 (เฉลี่ย 919 บาท/ตัน) และราคาต่ำสุดในช่วง เมษายน 2568 (เฉลี่ย 626 บาท/ตัน) เนื่องมาจากการออกสู่ตลาดของผลผลิตจำนวนมากและการขาดกลไกชะลอการจำหน่าย

สาเหตุของปัญหาราคาผลผลิตเกลือทะเลตกต่ำ เกิดจากการออกสู่ตลาดของผลผลิตในปริมาณมากในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว (กุมภาพันธ์-พฤษภาคมของทุกปี) โดยไม่มีระบบหรือกลไกในการชะลอการจำหน่ายที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ราคาปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง และปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อราคา ประกอบด้วย

- 1) การขาดยุ้งฉางหรือสถานที่เก็บผลผลิต ทำให้เกษตรกรจำเป็นต้องเร่งจำหน่ายในช่วงที่ราคาต่ำ
- 2) ต้นทุนแรงงานและค่าขนส่งที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- 3) กระบวนการผลิตยังขาดมาตรฐานคุณภาพสินค้าและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า
- 4) เกษตรกรยังคงพึ่งพาพ่อค้าคนกลางสูง ทำให้ขาดอำนาจต่อรองราคา

นอกจากนี้ สหกรณ์การเกษตรเกลือทะเล ทั้ง 5 สหกรณ์ ยังมีภาระในการจัดเก็บสินค้าคงคลังเพิ่มขึ้น ขณะที่ศักยภาพในการจัดเก็บ (Warehouse Capacity) ยังไม่เพียงพอต่อปริมาณผลผลิต ส่งผลให้เกิดการสูญเสียคุณภาพ (Quality Loss) และการเสื่อมสภาพของสต็อกเกลือในแต่ละปี ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ราคาผลผลิตเกลือทะเลไม่มีเสถียรภาพอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 2 กราฟแสดงราคาเกลือทะเลเฉลี่ยรายเดือนปีการผลิต 2567/68

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4 ผลวิเคราะห์สถานการณ์ผลผลิตและความต้องการซื้อเกลือทะเล (Demand-Supply Analysis) ปีการผลิต 2567/68

ตารางที่ 4 สมการปริมาณสมดุลเกลือทะเลไทย (Salt Balance Sheet) ปีการผลิต 2567/68

หน่วย: ตัน

Consumption	Export	Total Demand		Total Supply	Domestic Production	Import	Stock
500,279.26	237,155.70	737,434.96	<5.01%	776,301.10	566,393.16	130,201.72	79,706.22
สะสมตั้งแต่ (ม.ค.-ก.ย. 68)	สะสมตั้งแต่ (ม.ค.-ส.ค. 68)	ข้อมูล ณ 30 ก.ย. 68		ข้อมูล ณ 30 ก.ย. 68	สะสมตั้งแต่ (ต.ค. 67-ก.ค. 68)	สะสมตั้งแต่ (ม.ค.-ส.ค. 68)	ข้อมูล ณ 30 ก.ย. 68
ลดลงจากปีที่ ผ่านมาร้อยละ	เพิ่มขึ้นจากปีที่ ผ่านมาร้อยละ	ลดลงจากปีที่ ผ่านมาร้อยละ		ลดลงจากปีที่ ผ่านมาร้อยละ	ลดลงจากปีที่ ผ่านมาร้อยละ	เพิ่มขึ้นจากปีที่ ผ่านมาร้อยละ	ลดลงจากปีที่ ผ่านมาร้อยละ
- 11.71	+ 37.90	- 2.61		- 16.22	+ 17.17	+ 91.51	- 32.56

สมการสมดุลเกลือทะเลไทยในปี 2568 (Salt Balance Sheet) ประกอบด้วย:
Consumption + Export = Domestic Production + Import + Stock จากการวิเคราะห์สถานการณ์
ปีการผลิต 2567/68 พบว่า

สถานการณ์ตลาดเกลือทะเลของประเทศไทยยังอยู่ภายใต้ภาวะที่อุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) ความต้องการขาย (อุปทาน) มากกว่าปริมาณความต้องการซื้อ (อุปสงค์) ซึ่งมีความเสี่ยงสูงต่อราคาเกลือ ณ ไร่นา โดยเฉพาะช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2568 ซึ่งเป็นช่วงที่อุปทานออกสู่ตลาดจำนวนมากและเกษตรกรส่วนใหญ่เร่งจำหน่ายผลผลิตในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ทั้งนี้พบว่า ราคาเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในเดือนเมษายน 2568 อยู่ที่ 626 บาทต่อตัน ซึ่งสะท้อนถึงความไม่สมดุลระหว่างปริมาณอุปทานและอุปสงค์ในตลาดในช่วงเวลาดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ

ด้านอุปสงค์

ปริมาณการบริโภคภายในประเทศมีปริมาณ 500,279.26 ตัน ลดลงจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 11.71 การลดลงดังกล่าวมีสาเหตุมาจากแนวโน้มพฤติกรรมผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพมากขึ้น ส่งผลให้มีการลดการบริโภคโซเดียมในชีวิตประจำวัน รวมทั้งได้รับอิทธิพลจากมาตรการรณรงค์ “ลดเค็ม” ของกระทรวงสาธารณสุข ทำให้ภาคอุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูปมีการปรับสูตรการผลิตเพื่อลดการใช้เกลือ

ในด้านการส่งออก พบว่า มีปริมาณ 237,155.70 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 37.90 อันเป็นผลมาจากการขยายตัวของการค้าชายแดน และความต้องการบริโภคเกลือบริโภคและเกลือแปรรูปในประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ประเทศกัมพูชา เวียดนาม และปาปัวนิวกินี รวมทั้งมีการพัฒนาโซ่อุปทานด้านการตลาดที่เอื้อต่อการส่งออกมากขึ้น การเพิ่มขึ้นของปริมาณการส่งออกดังกล่าวมีส่วนช่วยชะลอผลกระทบของการลดลงของปริมาณการบริโภคภายในประเทศ โดยทำให้อุปสงค์รวมอยู่ที่ 737,434.96 ตัน ลดลงเพียงร้อยละ 2.61 เมื่อเทียบกับปีก่อน

ด้านอุปทาน

พบว่าปริมาณการผลิตเกลือทะเลภายในประเทศในปี 2568 มีปริมาณ 566,393.16 ตัน ลดลงจากปี 2567 คิดเป็นร้อยละ 17.17 การลดลงดังกล่าวเกิดจากสภาพภูมิอากาศในช่วงต้นฤดูผลิตได้รับอิทธิพลจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ทำให้เกิดฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถเตรียมนาปรังได้ตามช่วงเวลา ส่งผลให้รอบการผลิตเริ่มล่าช้ากว่าปกติ อีกทั้งปริมาณน้ำทะเลมีการระเหยช้าลง ทำให้ผลผลิตเกลือขาวซึ่งเป็นเกลือคุณภาพดีลดลง และมีสัดส่วนของเกลือกลางเพิ่มขึ้นในระยะต้นฤดูผลิต

การนำเข้าเกลือ (Import) ปริมาณการนำเข้าเกลืออยู่ที่ 130,201.72 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 91.51 เมื่อเทียบกับปีก่อน สาเหตุเนื่องจากความต้องการใช้เกลือบริสุทธิ์สูงในภาคอุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมเคมี โดยเฉพาะในกระบวนการผลิตที่ต้องการความบริสุทธิ์ของวัตถุดิบ เช่น ซอสปรุงรส ผงปรุงรส และผลิตภัณฑ์คลอรีน-โซดาไฟ ทำให้ภาคอุตสาหกรรมยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าเกลือจากต่างประเทศ เช่น อินเดีย และออสเตรเลีย

ปริมาณคงเหลือเกลือทะเล (Stock) ณ วันที่ 30 กันยายน 2568 มีจำนวน 79,706.22 ตัน ลดลงร้อยละ 32.56 จากปีที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุมาจากการระบายสต็อกของผู้เกษตรกรและสหกรณ์ เพื่อลดต้นทุนการเก็บรักษา และการจำหน่ายของเกษตรกรเพื่อเสริมสภาพคล่องทางการเงิน หลังฤดูกาลผลิต แม้อุปทานรวมในปี 2568 จะลดลงมาอยู่ที่ 776,301.10 ตัน ลดลงร้อยละ 16.22 จากปีที่ผ่านมา แต่ยังคงสูงกว่าอุปสงค์รวมในสัดส่วนประมาณร้อยละ 5.01 สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าตลาดเกลือทะเลในช่วงปี 2568 ยังคงอยู่ภายใต้ภาวะ อุปทานล้นตลาด (Oversupply) อันเป็นผลมาจากปริมาณผลผลิตที่ยังคงมีอยู่ในระบบการค้าและปริมาณสต็อกคงเหลือจากปีก่อน ส่งผลให้กลไกราคาในตลาดมีแรงกดดันด้านราคาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มีปริมาณผลผลิตเข้าสู่ตลาดสูงสุด ทำให้ระดับราคาจำหน่ายเกลือทะเล ณ ไร่นา มีแนวโน้มลดลงอย่างชัดเจน

2. คาดการณ์การผลิตเกลือทะเล ปีการผลิต 2568/69

2.1 คาดการณ์ปริมาณการผลิตเกลือทะเล ปีการผลิต 2568/69

จากการประเมินสถานการณ์การผลิตเกลือทะเลคาดว่าในปีการผลิต 2568/69 จะมีปริมาณผลผลิตรวมทั้งสิ้นประมาณ 620,454.23 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีการผลิต 2567/68 ที่มีผลผลิต 566,393.16 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.54 เนื่องจากสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยในปี 2569 คาดว่าจะได้รับอิทธิพลจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ซึ่งเป็นภาวะที่อุณหภูมิผิวน้ำทะเลในมหาสมุทรแปซิฟิกตอนกลางและตะวันออกสูงกว่าค่าปกติ ส่งผลให้ฝนตกน้อยลงและเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงยาวนานกว่าปกติ (สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ, 2568) โดยเฉพาะในช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตเกลือทะเล ทำให้การระเหยของน้ำทะเลและการตกผลึกของเกลือเป็นไปอย่างรวดเร็ว ปรากฏการณ์เอลนีโญทำให้ประเทศไทยมีอุณหภูมิสูงกว่าค่าเฉลี่ย 1-2 องศาเซลเซียส และมีปริมาณฝนลดลงร้อยละ 10-20 โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันตก

ซึ่งเป็นแหล่งผลิตเกลือทะเลสำคัญ ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม ส่งผลให้การระเหยของน้ำทะเลรวดเร็วขึ้น การตกผลึกของเกลือเกิดได้ต่อเนื่อง และมีความสูญเสียน้อยลง

นอกจากนี้ สภาพอากาศที่แห้งแล้งยังช่วยลดความชื้นในอากาศ ส่งผลให้คุณภาพเกลือมีความขาวสะอาดขึ้นและสามารถเก็บเกี่ยวได้ถี่ขึ้นในรอบปี ขณะที่ฝนที่ลดลงช่วยลดความเสี่ยงต่อการสูญเสียผลผลิตจากน้ำฝนในช่วงปลายฤดูผลิตจึงคาดว่าปริมาณผลผลิตเกลือทะเลปี 2568/69 จะเพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อน และมีแนวโน้มคุณภาพโดยรวมดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม เกษตรกรควรมีการเฝ้าระวังผลกระทบจากสภาพอากาศร้อนจัด ที่อาจทำให้อุณหภูมิพื้นผิวดินและบรรยากาศในพื้นที่นาเกลือสูงเกินกว่าค่าปกติ โดยเฉพาะในช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคม อุณหภูมิที่ร้อนจัดอาจส่งผลให้แรงงานภาคการผลิตลดลงซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพและต้นทุนแรงงานในการผลิตรวมถึงควรวางแผนจัดการน้ำเค็มให้เพียงพอตลอดฤดูผลิตเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากสภาวะเอลนีโญได้อย่างเต็มศักยภาพในการเพิ่มปริมาณผลผลิตและคุณภาพเกลือ พร้อมทั้งลดความสูญเสียจากปัจจัยสภาพอากาศที่รุนแรง

ตารางที่ 5 คาดการณ์ปริมาณผลผลิตเกลือทะเล (ตัน) ปีการผลิต 2568/69

ที่	จังหวัด	คาดการณ์ปริมาณ ผลผลิต (ตัน)	จำนวนยุ้งฉาง	ความจุสูงสุด* ของยุ้งฉาง (ตัน)
1	เพชรบุรี	314,000.00	315 ยุ้งฉาง	212,658.00
2	สมุทรสาคร	225,720.00	67 ยุ้งฉาง	37,520.00
3	สมุทรสงคราม	84,612.63	65 ยุ้งฉาง	43,502.00
4	จันทบุรี	710.00	5 ยุ้งฉาง	1,095.00
5	ฉะเชิงเทรา	2,555.00	6 ยุ้งฉาง	2,015.00
6	ชลบุรี	2,100.00	8 ยุ้งฉาง	1,560.00
7	ปัตตานี	742.00	10 ยุ้งฉาง	33.50
รวมทั้งสิ้น		630,439.63	476 ยุ้งฉาง	298,383.50

หมายเหตุ* ปริมาณความจุสูงสุดของยุ้งฉางที่สามารถบรรจุเกลือทะเลได้

ข้อมูลสำรวจ ณ วันที่ 30 กันยายน 2568

ส่วนที่ 2

รายงานผลการดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์

1. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเล

1.1 ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ได้ร่วมกันจัดเวทีส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน จังหวัดละ 1 ครั้ง จำนวน 2 เวที เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตเกลือทะเลโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตเกลือทะเล พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี GAP สำหรับการทำนาเกลือทะเล ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี GAP พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพดี มีความยั่งยืน เน้นอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อให้สามารถเข้าถึงตลาดได้มีประสิทธิภาพ เป้าหมายเกษตรกรรวม 70 ราย ประกอบด้วย จังหวัดเพชรบุรีจำนวน 15 ราย สมุทรสาคร จำนวน 17 ราย สมุทรสงคราม จำนวน 12 ราย ฉะเชิงเทรา จำนวน 6 ราย จันทบุรี จำนวน 5 ราย ชลบุรี จำนวน 5 ราย และจังหวัดปัตตานี จำนวน 10 ราย โดยมีประเด็นการจัดเวทีและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร เช่น

- 1) การวิเคราะห์สถานการณ์การผลิตและการตลาดเกลือทะเล รวมถึงการวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทน
- 2) การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตเกลือทะเลตามนวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตเกลือทะเล
- 3) มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี GAP สำหรับการทำนาเกลือทะเล พร้อมฝึกปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี GAP
- 4) การพัฒนาสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกลือทะเลไทย
- 5) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาละเอียดอุปสรรคตลอดห่วงโซ่การผลิต

6) การถอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาการผลิตเกลือที่เป็นอัตลักษณ์
ทั้งนี้เกษตรกรเป้าหมายจะต้องผ่านการประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานการทำนาเกลือทะเล ความเข้าใจเรื่องมาตรฐาน GAP การจัดการผลผลิตและการตลาด และ การใช้เทคโนโลยีในการผลิตไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ผลการจัดเวทีส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน มีเกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 104 ของเป้าหมาย เกษตรกรผ่านการประเมินความรู้หลังเข้าร่วมโครงการทุกราย โดยมีคะแนนเฉลี่ย 14.31 (คะแนนเต็ม 15 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 95.39 รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินความรู้ก่อนและหลังของเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน

ที่	จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	คะแนน ก่อนเข้าร่วม		คะแนน หลังเข้าร่วม		ผลการประเมิน ความรู้ หลังเข้าร่วม กิจกรรม
			ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	
1	สมุทรสาคร	17	10.00	76.47	13.76	100.00	ผ่าน
2	สมุทรสงคราม	16	14.25	66.67	15.00	91.73	ผ่าน
3	เพชรบุรี	15	11.47	95.00	15.00	100.00	ผ่าน
4	ชลบุรี	5	9.40	77.80	12.80	100.00	ผ่าน
5	จันทบุรี	5	11.40	76.00	13.60	90.67	ผ่าน
6	ฉะเชิงเทรา	6	11.67	62.67	15.00	85.33	ผ่าน
7	ปัตตานี	10	13.00	86.67	15.00	100.00	ผ่าน
รวม		74	11.60	77.32	14.31	95.39	ผ่าน

1.2 ติดตามตรวจประเมินและสนับสนุนการพัฒนากระบวนการสู่มาตรฐาน

1.2.1 การพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทยได้กำหนดแผนการปฏิบัติงานการพัฒนาเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลเพื่อเข้าสู่การขอรับการรับรอง GAP การทำนาเกลือทะเล ภายใต้แผนปฏิบัติการพัฒนาเกลือทะเลไทย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566–2570 แผนงานยกระดับคุณภาพและมาตรฐานเกลือทะเลไทย โครงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานเกลือทะเล กิจกรรมตรวจสอบและรับรองมาตรฐานเกลือทะเล ได้กำหนดเป้าหมายให้เกษตรกรผู้ทำนาเกลือเข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ด้านการทำนาเกลือทะเล (มกษ 8402-2562) จำนวน 70 รายต่อปี รวมทั้งสิ้น 350 ราย ในระยะเวลา 5 ปี โดยมีเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นแก่เกษตรกรในการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9055-2562 และ มกษ. 8402-2562 พร้อมทั้งรับคำร้องขอรับการรับรอง และจัดทำแผนติดตามให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกร รวมถึงดำเนินการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นให้เกษตรกรที่มีความพร้อมในการเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

ผลการดำเนินงานในปีการผลิต 2567/68 มีเกษตรกรผู้นำนาเกลือทะเลจังหวัดปัตตานีได้รับรองมาตรฐาน GAP ทั้งหมด 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.57 ของเป้าหมายต่อปี พื้นที่ 34 ไร่

ผลการดำเนินงานด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ด้านการทำนาเกลือทะเล (มกษ 8402-2562) ระหว่างปีพ.ศ. 2565-2568 มีเกษตรกรผู้ทำนาเกลือเข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สะสมจำนวน 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.57

ของเป้าหมาย 5 ปี พื้นที่ 4,291.29 ไร่ และมีผู้ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP สะสมจำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.62 ของเกษตรกรที่ยื่นขอรับรอง พื้นที่ 1,360.91 ไร่

ตารางที่ 7 จำนวนเกษตรกรสะสมที่เข้าสู่งการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ณ ปีงบประมาณพ.ศ. 2568

ที่	จังหวัด	ทะเบียนเกษตรกร		ยื่นขอการรับรอง		ผ่านการรับรอง	
		ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)
1	สมุทรสาคร	111	4,828.93	19	938.46	13	681.42
2	สมุทรสงคราม	153	6,031.97	8	1,102.40	4	152.64
3	เพชรบุรี	94	4,293.76	26	1,943.65	4	397.85
4	ชลบุรี	4	263.00	5	272.78	1	48.50
5	จันทบุรี	5	180.68	1	46.50	1	46.50
6	ฉะเชิงเทรา	16	385	-	-	-	-
7	ปัตตานี	65	328.26	6	34	6	34
รวม		448	16,311.60	65	4,291.29	29	1,360.91

ภาพที่ 3 เกษตรกรจังหวัดปัตตานีที่ได้รับมาตรฐานการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ปีพ.ศ. 2568

ตารางที่ 8 ทะเบียนเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ปี 2568

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ-สกุล	พื้นที่		รหัสรับรอง	วันที่รับรอง	วันหมดอายุ
			ไร่	ตารางวา			
สมุทรสาคร	1	นายเลอพงษ์ จันทอง	40	-	กษ 01-9055-74-250-000101 GAP	11/02/2565	10/02/2568
	2	นางสาววรรณจิตร สีนทะเกิด	44	-	กษ 01-9055-74-250-000201 GAP	18/02/2565	17/02/2568
	3	นายพูนศักดิ์ นิลเกตรา	77	-	กษ 01-9055-74-250-000301 GAP	25/03/2565	24/03/2568
	4	นายบุญล้อม สำราญ	73	-	กษ 01-9055-74-250-000401 GAP	20/09/2566	19/09/2569
	5	นางบานเย็น เหมยม	22	-	กษ 01-9055-74-250-000501 GAP	03/10/2566	02/10/2569
	6	นายจรัญ รอดพิสา	42	-	กษ 01-9055-74-250-000601 GAP	03/10/2566	02/10/2569
	7	นายธนพล วิโรจน์กิจจา	27	-	กษ 01-9055-74-250-000701 GAP	03/10/2566	02/10/2569
	8	นายสุรศักดิ์ สนธิวงศ์	22	-	กษ 01-9055-74-250-000801 GAP	05/10/2566	04/10/2569
	9	นายวรวิทย์ รถทอง	42	-	กษ 01-9055-74-250-000901 GAP	05/10/2566	04/10/2569
	10	นางอำพร แก้วกระจ่าง	43	-	กษ 01-9055-74-250-001001 GAP	12/10/2566	11/10/2569
	11	นางสนอง แจ่มมี	85	-	กษ 01-9055-74-250-001101 GAP	27/11/2566	26/11/2569
	12	นางสัด สีนทะเกิด	43	-	กษ 01-9055-74-250-001201 GAP	27/11/2566	26/11/2569
	13	นายสมหวัง กลัดกลับ	21	-	กษ 01-9055-74-250-001301 GAP	28/08/2567	27/08/2570
สมุทรสงคราม	14	นายธีระ จันทรงค์	33.75	10	กษ 02-905575-250-000201 GAP	25/02/2565	24/02/2568
	15	นายศักดิ์ดา เพชรพุ่ม	35	68	กษ 02-9055-75-250-000401 GAP	26/04/2565	25/04/2568
	16	นายสมัคร ทองคำสมุทร	8.75	8	กษ 02-9055-75-250-000501 GAP	26/04/2565	25/04/2568
	17	นายรุ่งธรรม จันทรงค์	122	-	กษ 02-9055-75-250-000601 GAP	03/07/2567	02/07/2570
จันทบุรี	18	นางสาวจันทร์เพ็ญ มากพงษ์	40	-	กษ 01-9055-22-250-00101 GAP	08/04/2565	07/04/2568

ตารางที่ 8 (ต่อ)

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ-สกุล	พื้นที่		รหัสรับรอง	วันที่รับรอง	วันหมดอายุ
			ไร่	ตารางวา			
เพชรบุรี	19	นางสาวขวัญแก้ว กลิ่นน้อย	85	-	กษ 03-9055-76-250-001201 GAP	20/04/2565	19/04/2568
	20	นางสาวชिरาภรณ์ วิชรเสถียรพันธ์	167	35	กษ 03-9055-6-250-000101 GAP	29/04/2565	28/04/2568
	21	นางดารา แก้วผึ้ง	50	-	กษ 03-9055-76-250-001801 GAP	15/03/2566	14/03/2569
	22	นายยอดเพชร หนังสือ	95.50	60	กษ03-9055-76-250-001901 GAP	23/02/2567	24/02/2570
ชลบุรี	23	นางสมจิตร ทองอยู่	49	13	กษ 02-9055-20-250-000101 GAP	05/02/2567	04/02/2570
ปัตตานี	24	นาย hmeaแซ อูมา	5	-	กษ 01-9055-94-250-000301 GAP	28/08/2568	27/08/2571
	25	นาย อับดุลรอมลี บาแม	7	-	กษ 01-9055-94-250-000501 GAP	28/08/2568	27/08/2571
	26	นาย อหามะ แวหลง	7	-	กษ 01-9055-94-250-00101 GAP	28/08/2568	27/08/2571
	27	นาย มะรอนิง มะมิง	2	-	กษ 01-9055-94-250-000601 GAP	28/08/2568	27/08/2571
	28	นาย ภูนิง แวกโน	5	-	กษ 01-9055-94-250-00201 GAP	28/08/2568	27/08/2571
	29	นาย อาลี เปาะดิง	5	-	กษ 01-9055-94-250-000401 GAP	28/08/2568	27/08/2571
รวมพื้นที่ทั้งหมด			1,360	91			

ตารางที่ 9 ผลการดำเนินงานการพัฒนาเกษตรกรนากลือทะเลเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ด้านการทำนากลือทะเล
ภายใต้แผนปฏิบัติการพัฒนานากลือทะเลไทย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566–2570 แผนงานยกระดับคุณภาพและมาตรฐานนากลือทะเลไทย
โครงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานนากลือทะเล กิจกรรมตรวจสอบและรับรองมาตรฐานนากลือทะเล เป้าหมาย: เกษตรกร 350 ราย ในระยะเวลา 5 ปี

ที่	จังหวัด	พ.ศ. 2566				พ.ศ. 2567				พ.ศ. 2568			
		ยื่น		ผ่าน		ยื่น		ผ่าน		ยื่น		ผ่าน	
		รับรอง GAP		รับรอง GAP		รับรอง GAP		รับรอง GAP		รับรอง GAP		รับรอง GAP	
		ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)
1	สมุทรสาคร	9	399	9	399	7	420.98	1	21	2	85.04	-	-
2	สมุทรสงคราม	2	203	1	112	1	112	1	112	-	-	-	-
3	เพชรบุรี	3	167.50	1	95.50	1	95.50	1	95.50	-	-	-	-
4	ชลบุรี	-	-	-	-	1	48.50	1	48.50	-	-	-	-
5	จันทบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	ฉะเชิงเทรา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	ปัตตานี	-	-	-	-	-	-	-	-	6	34	6	34
รวม		14	769.50	11	606.50	10	679.98	4	277	8	119.04	6	34

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบทะเบียนนากลือทะเล กรมส่งเสริมการเกษตร

ตารางที่ 10 วิสาหกิจชุมชนที่มีการประกอบกิจการและแปรรูปเกลือทะเลที่ยื่นต่อทะเบียนวิสาหกิจชุมชนประจำปีพ.ศ. 2568

ที่	วิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่	ประเภทกิจกรรม	กิจกรรม	ประเมิน ศักยภาพ วิสาหกิจชุมชน
1	วิสาหกิจชุมชนสหกรณ์ หมู่ 3 โคกขาม	เลขที่ 29/4 หมู่ 3 ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร สมุทรสาคร 74000	การผลิตสินค้า, การแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร, การให้บริการ	ปลาหมอตูนาสดเค็ม, สปาเกลือ, ดอกเกลือ, เกลือหอม, เกลือขัดผิว, สบู่, ท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ระดับดี
2	วิสาหกิจชุมชน นาเกลือสัมพันธ์	เลขที่ 99/100 หมู่ 2 ตำบลนาโคก อำเภอเมืองสมุทรสาคร สมุทรสาคร 74000	การผลิตสินค้า, การให้บริการ	ผลิตเกลือเม็ด, ท่องเที่ยวเชิง เกษตร (นาเกลือ)	ระดับดี
3	วิสาหกิจชุมชน เกษตรเชิงวิถีชุมชนตำบลกาหลง	เลขที่ 24 หมู่ 8 ตำบลกาหลง อำเภอเมืองสมุทรสาคร สมุทรสาคร 74000	การผลิตสินค้า, การแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร	ไข่เค็ม, ขนมหวานไทย, สหรัย พวงอ้งุ่น, ดอกเกลือ	ระดับดี
4	วิสาหกิจชุมชน แปลงใหญ่เกลือทะเล หมู่ 9 ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร	เลขที่ 20/10 หมู่ 9 ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร สมุทรสาคร 74000	การผลิตสินค้า	เกลือเม็ด เกลือป่น ดอกเกลือ, ซีแตดนาเกลือ, แปรรูปผลิตภัณฑ์ จากเกลือ, สบู่ , เกลือสปา	ระดับปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ที่	วิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่	ประเภทกิจกรรม	กิจกรรม	ประเมิน ศักยภาพ วิสาหกิจชุมชน
5	วิสาหกิจชุมชน แปลงใหญ่เกลือทะเล หมู่ 5 ตำบลบ้านบ่อ อำเภอมือ จังหวัดสมุทรสาคร	เลขที่ 4/1 หมู่ 5 ตำบลบ้านบ่อ อำเภอมือสมุทรสาคร สมุทรสาคร 74000	การผลิตสินค้า	เกลือเม็ด เกลือป่น ดอกเกลือ	ระดับปานกลาง
6	วิสาหกิจชุมชนเรือประมง จำลองบางหญ้าแพรก	เลขที่ 44/4 หมู่ 5 ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอมือสมุทรสาคร สมุทรสาคร 74000	การผลิตสินค้า	ประดิษฐ์เรือประมงจำลอง, ถ่านไบโอชาร์โค, แปรรูปอาหาร จากพืชท้องถิ่น, เกลือหอม, เกลือสปา, น้ำดื่มสมุนไพร, สุรา แช่พื้นบ้าน, ผลิตภัณฑ์ไรซ์เคล จากฝางขูดน้ำพลาสติก	ระดับดี
7	วิสาหกิจชุมชน ความสุขโฮมสเตย์	เลขที่ 134/10 หมู่ 5 ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอมือสมุทรสาคร สมุทรสาคร 74000	การผลิตสินค้า, การให้บริการ	โฮมสเตย์, ท่องเที่ยวเชิงเกษตร, น้ำสมุนไพรพร้อมดื่ม, กะปิ, ขนมไทย, อาหารทะเลแปรรูป, ดอกเกลือสมุนไพรปรุงรส, ดอกเกลือ, ถูเกลือหอม	ระดับปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ที่	วิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่	ประเภทกิจกรรม	กิจกรรม	ประเมิน ศักยภาพ วิสาหกิจชุมชน
8	วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยววิถี ชุมชน ตำบลบางหญ้าแพรก จังหวัดสมุทรสาคร	เลขที่ 89/4 หมู่ 6 ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอเมืองสมุทรสาคร สมุทรสาคร 74000	การผลิตสินค้า, การให้บริการ	ล่องเรือชมป่าชาย, สปาเกลือ, เกลือสปา, เกลือหอมโรม่า, ถ่านไบโอชาร์, ขนมไทยพื้นเมือง	ระดับปานกลาง
9	วิสาหกิจชุมชน รางวัลพัฒนา	เลขที่ 1 หมู่ 4 ตำบลนาโคก อำเภอเมือง สมุทรสาคร สมุทรสาคร 74000	การผลิตสินค้า, การแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร, การให้บริการ	กะปิ, แปรรูปอาหารทะเล, กุ้งแห้ง, ปลาเค็ม, ไข่เค็ม, ดอกเกลือ, บริการนำท่องเที่ยว เชิงเกษตร	ระดับปรับปรุง
10	วิสาหกิจชุมชน บ้านยาภูมิปัญญาไทย	เลขที่ 28 หมู่ที่ 3 ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร สมุทรสาคร 74000	การผลิตสินค้า, การแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร	ดอกเกลือทะเล, เกลือเม็ด, ซี๊ดเตด นาเกลือ, สบู่ดอกเกลือ, เกลือสปา, ครีมทาผิวดอกเกลือ , ยาสีฟันเกลือ, น้ำเกลือล้างผัก- ผลไม้, โทเนอร์เกลือ, เกลือหอม กันยุง, ขนมต้ม, ข้าวหมาก, ขนมจีน-น้ำยาปู, เครื่องดื่ม	ระดับดี

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ที่	วิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่	ประเภทกิจกรรม	กิจกรรม	ประเมิน ศักยภาพ วิสาหกิจชุมชน
11	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้าน เกษตรกรเกลือสมุทรบางแก้ว	เลขที่ 33/5 หมู่ 1 ตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองสมุทรสงคราม สมุทรสงคราม 75000	การผลิตสินค้า	นาเกลือทะเล	ระดับปานกลาง
12	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรบ้านบางแก้ว	เลขที่ 16 หมู่ 7 ตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองสมุทรสงคราม สมุทรสงคราม 75000	การแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร	น้ำพริกต่าง ๆ, ไข่เค็ม, เกสรเกลือ	ระดับดี
13	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพ เกลือทะเลกังหันทอง	เลขที่ 90 หมู่ 7 ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม เพชรบุรี 76110	การผลิตสินค้า, การแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร, การให้บริการ	สบู่เกลือ, เกลือขัดผิว, ครีมบำรุง สบู่เหลว, เกลือเม็ด, ดอกเกลือ เกลือหอม, เกลือป่น, ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับดี
14	วิสาหกิจชุมชนอาหารทะเล แปรรูปบ้านพะเนิน	เลขที่ 55 หมู่ 1 ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม เพชรบุรี 76100	การผลิตสินค้า	อาหารทะเลแห้ง, ลูกเกดสำหรับ พวงอุ่่น, ดอกเกลือ, อนุรักษ์และ ดูแลทรัพยากรป่าชายเลน	ระดับดี

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ที่	วิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่	ประเภทกิจกรรม	กิจกรรม	ประเมิน ศักยภาพ วิสาหกิจชุมชน
15	วิสาหกิจชุมชนคลองตำหรุ	เลขที่ 71/3 หมู่ 1 ตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมืองชลบุรี ชลบุรี 20000	การผลิตสินค้า, การแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร, ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้า	ผ้าลายไทย, ปลาหมอเทศสวรรค์, กระเป๋าสานงานเส้นพลาสติก, กระเป๋าหนังเทียม, ผลิตภัณฑ์ ผ้าลายใบไม้ (eco print), ผลิตภัณฑ์จากเกลือสมุทร	ระดับดี
16	วิสาหกิจชุมชนตำหรุสัมพันธ์	เลขที่ 12 หมู่ 2 ตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมืองชลบุรี ชลบุรี 20000	การผลิตสินค้า	ผลิตเกลือ, นาเกลือ	ระดับปรับปรุง
17	วิสาหกิจชุมชน ยามวนพืชท้องถิ่น	เลขที่ 129/1 หมู่ 2 ตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมืองชลบุรี ชลบุรี 20000	การผลิตสินค้า, การแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร	ข้าวต้มมัดตองตานี, แกงส้ม ชะคราม, คุกกี้, ไม้ประดับน้ำเค็ม เพาะต้นตาล, เกลือแปรรูป	ระดับปรับปรุง
18	วิสาหกิจชุมชน เกลือทะเลท่าใหม่	เลขที่ 68/1 ตำบลท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จันทบุรี 22120	การผลิตสินค้า	ดอกเกลือ, เกลือขาว	ระดับปรับปรุง
19	วิสาหกิจชุมชน นาเกลือ (OG 420)	เลขที่ 38 หมู่ 14 ตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง ฉะเชิงเทรา 24130	การผลิตสินค้า, การให้บริการ	ทำนาเกลือ, ปูทะเล, ท่องเที่ยว ชุมชน, ปลากระพง, กัญชา	ระดับปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ที่	วิสาหกิจชุมชน	ที่อยู่	ประเภทกิจกรรม	กิจกรรม	ประเมิน ศักยภาพ วิสาหกิจชุมชน
20	วิสาหกิจชุมชน กลุ่มทำนาเกลือบานา หมู่ที่ 2	เลขที่ 22/2 หมู่ 2 ตำบลบานา อำเภอเมืองปัตตานี ปัตตานี 94000	การผลิตสินค้า	เกลือขมิ้นสมุนไพร, เกลือสปาขัดผิว , เกลือพริกไทยดำ, เกลือสะตุ	ระดับดี
21	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตเกลือ สมุทรตันหยงลูโละ	เลขที่ 40/2 หมู่ 1 ตำบลตันหยงลูโละ อำเภอเมืองปัตตานี ปัตตานี 94000	การผลิตสินค้า	ผลิตเกลือ	ระดับปานกลาง

ที่มา: ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร

1.2.2 การตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างเกลือทะเล ปีการผลิต 2567/68

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กองวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างเกลือทะเลในแปลงต้นแบบของเกษตรกร จำนวน 10 ตัวอย่าง ประกอบด้วย เกลือเม็ด จำนวน 8 ตัวอย่าง เกลือจืด จำนวน 1 ตัวอย่าง และดอกเกลือ จำนวน 1 ตัวอย่าง ในพื้นที่ 7 จังหวัด ภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างเกลือทะเลระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมวิทยาศาสตร์บริการ โดยได้รับทดสอบเมื่อวันที่ 30 เมษายน – 5 มิถุนายน 2568 เพื่อตรวจวิเคราะห์สารปนเปื้อนตามเกณฑ์มาตรฐานสินค้าเกษตรเกลือทะเลธรรมชาติ (มกษ 8402-2562) ซึ่งมีเกณฑ์กำหนดให้ปริมาณโซเดียมคลอไรด์ในเกลือขาว เกลือกลาง เกลือปน และดอกเกลือ มีปริมาณโซเดียมคลอไรด์ไม่น้อยกว่า 94 % (น้ำหนักแห้ง) และกำหนดเกณฑ์ปริมาณสารปนเปื้อนสูงสุด รายละเอียดดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 เกณฑ์กำหนดสำหรับสารปนเปื้อนปริมาณสูงสุด

สารปนเปื้อน	ทองแดง	แคดเมียม	ตะกั่ว	สารหนู	ปรอท
ปริมาณสูงสุด (มก./กก.)	ไม่เกิน 2.0 (ในรูปCu)	ไม่เกิน 0.5	ไม่เกิน 1.0	ไม่เกิน 0.5	ไม่เกิน 0.1

ตารางที่ 12 ผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างเกลือทะเล ปีการผลิต 2567/68

จังหวัด		สารปนเปื้อน (มิลลิกรัม/กิโลกรัม)					ปริมาณ โซเดียมคลอไรด์ (ร้อยละของ น้ำหนักแห้ง)
		ทองแดง	แคดเมียม	ตะกั่ว	สาร หนู	ปรอท	
สมุทรสาคร เกลือเม็ด (3 ตัวอย่าง)	ตรวจพบ (ตัวอย่าง)	-	-	-	1	-	91.6-92.7
	ปริมาณ (มก./กก.)	-	-	-	0.01	-	
สมุทรสาคร เกลือจืด (1 ตัวอย่าง)	ตรวจพบ (ตัวอย่าง)	-	-	-	1	-	0.13
	ปริมาณ (มก./กก.)	-	-	-	0.09	-	

ตารางที่ 12 (ต่อ)

จังหวัด		สารปนเปื้อน (มิลลิกรัม/กิโลกรัม)					ปริมาณ โซเดียมคลอไรด์ (ร้อยละของ น้ำหนักแห้ง)
		ทองแดง	แคดเมียม	ตะกั่ว	สาร หนู	ปรอท	
สมุทรสงคราม	ตรวจพบ	-	-	-	-	-	90.8
	เกลือเม็ด (1 ตัวอย่าง)						
	ปริมาณ (มก./กก.)	-	-	-	-	-	
เพชรบุรี	ตรวจพบ	-	-	-	1	-	90.6
	เกลือเม็ด (1 ตัวอย่าง)						
	ปริมาณ (มก./กก.)	-	-	-	0.01	-	
ชลบุรี	ตรวจพบ	-	-	-	1	-	90.7
	ดอกเกลือ (1 ตัวอย่าง)						
	ปริมาณ (มก./กก.)	-	-	-	0.01	-	
จันทบุรี	ตรวจพบ	-	-	-	-	-	89.8
	เกลือเม็ด (1 ตัวอย่าง)						
	ปริมาณ (มก./กก.)	-	-	-	-	-	
ฉะเชิงเทรา	ตรวจพบ	-	-	-	-	-	91.0
	เกลือเม็ด (1 ตัวอย่าง)						
	ปริมาณ (มก./กก.)	-	-	-	-	-	

ตารางที่ 12 (ต่อ)

จังหวัด		สารปนเปื้อน (มิลลิกรัม/กิโลกรัม)					ปริมาณ โซเดียมคลอไรด์ (ร้อยละของ น้ำหนักแห้ง)
		ทองแดง	แคดเมียม	ตะกั่ว	สาร หนู	ปรอท	
ปัตตานี	ตรวจพบ	-	-	-	-	-	89.5
เกลือเม็ด	(ตัวอย่าง)						
(1 ตัวอย่าง)							
	ปริมาณ	-	-	-	-	-	
	(มก./กก.)						
จำนวนสารปนเปื้อนที่พบ		0	0	0	4	0	ต่ำกว่าเกณฑ์

จากผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพเกลือทะเลปี การผลิต 2567/68 โดยกรมส่งเสริมการเกษตรร่วมกับกรมวิทยาศาสตร์บริการ พบว่า โดยภาพรวม คุณภาพเกลือทะเลไทยอยู่ในระดับปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีปริมาณสารโซเดียมคลอไรด์ (NaCl) อยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงมาตรฐาน มกษ. 8402-2562 และไม่พบการปนเปื้อนของโลหะหนักที่เกินค่ามาตรฐาน อย่างไรก็ตาม ในบางพื้นที่ยังมีตัวอย่างที่มีค่าความบริสุทธิ์ต่ำกว่ามาตรฐาน อาจเป็นเพราะเนื่องจากได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศขึ้น ฝนตกชุกจากปรากฏการณ์ลานีญา รวมถึงข้อจำกัดด้านการจัดการนาเกลือ เช่น ความลึกของบ่อระเหย การควบคุมความเข้มข้นของน้ำเค็ม และการเก็บเกี่ยวในช่วงที่มีความชื้นสูง ซึ่งส่งผลให้คุณภาพของผลผลิตลดลง

1.3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐาน และการยกระดับคุณภาพเกลือทะเลไทย

จากผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการพัฒนาเกลือทะเลไทย ภายใต้แผนงานยกระดับคุณภาพและมาตรฐานเกลือทะเลไทย ในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) พบว่าการส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ทำนาเกลือเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด จากข้อมูลปีการผลิต 2567/68 พบว่า มีเกษตรกรผู้ทำนาเกลือได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพียง 6 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 8.57 จากเป้าหมาย 70 รายต่อปี และสะสมเพียง 29 ราย จาก 65 รายที่ยื่นขอรับรอง คิดเป็นร้อยละ 44.62 ทั้งนี้พบปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

1) ความไม่พร้อมของเกษตรกรในด้านความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP แม้จะได้รับการอบรมจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ รวมไปถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ แต่เกษตรกรจำนวนมากยังขาดการดำเนินการ และการเตรียม

ตัวที่จะขึ้นทะเบียนขอรับรอง โดยเฉพาะการจัดทำเอกสารและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นขั้นตอนสำคัญของกระบวนการรับรอง

2) สภาพพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเล สภาพพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นพื้นที่เช่าจากผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินหรือผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ครอบครองพื้นที่นาเกลือในเชิงธุรกิจ โดยเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล ทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายผลผลิตให้แก่เจ้าของที่ดินหรือพ่อค้าคนกลางที่ให้เช่าพื้นที่เป็นหลัก การดำเนินการผลิตจึงอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์เชิงสัญญาและการพึ่งพิงแหล่งทุนในระดับท้องถิ่น ส่งผลให้เกษตรกรมีข้อจำกัดในด้านสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดิน และไม่มีอำนาจในการตัดสินใจลงทุนปรับปรุงพื้นที่หรือพัฒนาโครงสร้างแปลงนาเพื่อยกระดับสู่มาตรฐานที่สูงขึ้น เช่น มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

3) สภาพภูมิอากาศเป็นข้อจำกัดที่สำคัญ เนื่องจากการทำนาเกลืออาศัยปัจจัยทางธรรมชาติหากเกิดฝนชุกหรือน้ำเค็มไม่เพียงพอในฤดูกาลผลิต จะทำให้ไม่สามารถปรับพื้นที่ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานได้ อีกทั้งโครงสร้างนาเกลือแบบดั้งเดิมในหลายพื้นที่ไม่สามารถรองรับการปรับปรุงตามมาตรฐาน เช่น ระบบคันนา การระบายน้ำ หรือระบบกรองน้ำเกลือ

4) ความเชื่อมโยงทางการตลาดและแรงจูงใจของเกษตรกรเป็นอีกประเด็นที่ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนปฏิบัติการพัฒนาเกลือทะเลไทย เนื่องจากราคาจำหน่ายเกลือที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ยังไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจากเกลือทั่วไป ตลาดรองรับยังมีขนาดเล็กและไม่ชัดเจน ทำให้เกษตรกรไม่เห็นผลตอบแทนที่เป็นรูปธรรมในการเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐาน ส่งผลให้เกิดความลังเลและขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมโครงการ

1.4 แนวทางพัฒนาเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐาน และการยกระดับคุณภาพเกลือทะเลไทย

เพื่อยกระดับคุณภาพเกลือทะเลไทยให้ได้ตามมาตรฐานการผลิตและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค จำเป็นต้องพัฒนาระบบการผลิตให้มีมาตรฐานและสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ โดยเน้นการปรับปรุงกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ทั้งในด้านการเตรียมพื้นที่นาเกลือให้เรียบแน่นและปราศจากสิ่งปนเปื้อน การบริหารจัดการน้ำเค็มให้มีค่าความเค็มเหมาะสมก่อนนำเข้าบ่อผลึก การควบคุมการตกผลึกให้สม่ำเสมอ รวมถึงการจัดเก็บในยุ้งฉางที่สะอาด แห้ง และปลอดภัย นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เครื่องมือวัดค่าความเค็มและอุปกรณ์ตรวจสอบคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ พร้อมจัดให้มีการตรวจวิเคราะห์คุณภาพเกลือทุกฤดูผลิต เพื่อรักษามาตรฐานคุณภาพอย่างต่อเนื่องและสร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับที่โปร่งใส แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการเร่งรัดและบูรณาการการดำเนินงานเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนที่กำหนดไว้คือ เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP รวม 350 รายภายในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2566–2570) โดยมีแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐาน GAP ประกอบด้วย

1) พัฒนาเกษตรกรต้นแบบ (Model Farmer) โดยคัดเลือกเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานแล้วให้เป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบประจำจังหวัด เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์จริงให้กับเกษตรกรรายใหม่ รวมทั้งจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เพื่อสร้างความเข้าใจในกระบวนการผลิตที่ถูกต้องและยั่งยืน

2) การให้คำปรึกษาและติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอทำหน้าที่เป็น “พี่เลี้ยง GAP” เพื่อให้คำแนะนำและตรวจติดตามการปรับปรุงแปลงผลผลิตอย่างใกล้ชิด

3) สนับสนุนงบประมาณและเครื่องมือที่จำเป็น สำหรับการพัฒนาแปลงผลผลิต เช่น เครื่องวัดค่าความเค็ม ผ้าใบคลุมเกลือ และอุปกรณ์ตากเกลือที่ได้มาตรฐาน รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชน เช่น สหกรณ์การเกษตร โรงงานแปรรูป หรือภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมพัฒนาและยกระดับกระบวนการผลิตให้ได้ตามมาตรฐานสากล

4) เชื่อมโยงการรับรองมาตรฐาน GAP เข้ากับระบบการตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยผลักดันให้เกลือที่ผ่านการรับรอง GAP เข้าสู่ตลาดสินค้าพรีเมียม เช่น ห้างสรรพสินค้า Modern Trade ตลาดสุขภาพ และช่องทางจำหน่ายออนไลน์ (E-commerce Marketplace) พร้อมทั้งสนับสนุนการสร้างตราสินค้าร่วม (Collective Brand) ของกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการรับรอง เพื่อเพิ่มการรับรู้และสร้างความน่าเชื่อถือในตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ดังนั้นการพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตเกลือทะเลได้ตามมาตรฐาน GAP จึงไม่เพียงเป็นการยกระดับคุณภาพสินค้าเท่านั้น แต่ยังเป็นแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของภาคเกษตรทะเลไทย สร้างรายได้ที่มั่นคงให้เกษตรกร และสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืนในระยะยาว

2. กิจกรรมส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้านเกลือทะเล

2.1 การจัดงานอนุรักษ์และรักษาอัตลักษณ์เกลือทะเลสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย ได้ดำเนินการจัดงานอนุรักษ์และรักษาอัตลักษณ์เกลือทะเลสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (พิธีทำขวัญเกลือ) จำนวน 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2568 ณ แปลงนาเกลือของนายสมพงษ์ หนูศาสตร์ หมู่ที่ 7 ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งการจัดงานอนุรักษ์ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์ของเกลือทะเลไทยผ่านมิติวัฒนธรรมและความเชื่อ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจในคุณค่าของภูมิปัญญาการผลิตเกลืออัตลักษณ์และวิถีชาวนาเกลือแก่สาธารณชน โดยภายในงานได้มีการจัดกิจกรรมสำคัญประกอบด้วย

2.1.1 พิธีทำขวัญนาเกลือ

2.1.2 ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “การยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่นนาเกลือสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ภายใต้แนวคิด “ภูมิปัญญาเม็ดเกลือสร้างสรรค์ สู่เส้นทางสายเกลือท่องเที่ยวพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนยั่งยืน” โดย นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

2.1.3 การจัดแสดงนิทรรศการด้านเกลือทะเล จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 หน่วยงาน ประกอบด้วย

1) กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร นำเสนอเส้นทางสายเกลือ “Salt Road” โดยเส้นทางสายเกลือมีความสำคัญด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนผ่านการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เกลือทะเล และกระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการทำนาเกลือ สร้างการตระหนักรู้ถึงบทบาทของนาเกลือต่อสิ่งแวดล้อม

2) สถาบันเกลือทะเลไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี นำเสนอพิธีทำขวัญเกลือ และภูมิปัญญาท้องถิ่นสินค้าเกลือทะเล ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวนาเกลือที่มีความเชื่อศรัทธาต่อพลังธรรมชาติและบรรพบุรุษ ตลอดจนเช่นสังเวद्यด้วยอาหารตำรับเพชรบุรี ดอกไม้เครื่องหอม ผ้าแพรว ผ้าถุง และของมีค่า เพื่อตอบแทนคุณธรรมชาติ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ พระภูมิเจ้าที่ และตาพุก รวมถึงแสดงให้เห็นความสำคัญของสินค้าเกลือทะเล นับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน “เกลือทะเล” ถือเป็นวัตถุดิบสำคัญในการประกอบอาหาร เป็นยุทธปัจจัยที่สำคัญของกองทัพและอำนาจการปกครองในอดีต

3) สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) นำเสนอมาตรฐานเกลือทะเล การผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

4) สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม นำเสนอภูมิปัญญาการทำนาเกลือ ประวัติการทำนาเกลือ อุปกรณ์การทำนาเกลือที่มีเสน่ห์ของช่างฝีมือดั้งเดิม และผลิตภัณฑ์จากเกลือทะเลของจังหวัดสมุทรสงคราม

5) สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร นำเสนอการสร้างมูลค่าเกลือทะเลสู่เกษตรกรมูลค่าสูง เพื่อยกระดับรายได้ให้กับเกษตรกรและชุมชน เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ขยายช่องทางการตลาด สร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ กระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างยั่งยืน คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพรักษาสีสิ่งแวดล้อม แบบ BCG Model

6) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเพชรบุรี นำเสนอการสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ โดยเน้นการปลูกพืชผักสวนครัวในพื้นที่ว่าง หรือเป็นงานอดิเรก สำหรับรับประทานเองภายในครัวเรือน ปลอดภัย พืชลดสารตกค้างในการทำอาหาร สามารถลดค่าใช้จ่าย สร้างรายได้เสริมแก่เกษตรกรได้ และดำเนินการสนับสนุนต้นกล้าพันธุ์มะเขือเปราะ พริกจินดา แก่เกษตรกรและผู้เข้าร่วมงาน

7) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร นำเสนอการสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ โดยการปลูกไม้ผลในพื้นที่ว่าง สำหรับรับประทานเองหรือเป็นงานอดิเรก สร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร และดำเนินการสนับสนุนหน่อพันธุ์กล้วยแก่เกษตรกรและผู้เข้าร่วมงาน เพื่อนำไปปลูกสำหรับบริโภคและจำหน่ายต่อไป

8) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร นำเสนอการปลูกผักสวนครัว ไม้ดอกไม้ประดับในพื้นที่จำกัด เพื่อรับประทานเองหรือเป็นงานอดิเรก ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ดำเนินการสนับสนุนต้นกล้า อาทิ กะเพรา ผักชีฝรั่ง พริกขี้หนูซูเปอร์ฮอท ฟักประดานพร เป็นต้น แก่เกษตรกรและผู้เข้าร่วมงาน

9) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเกลือทะเลกึ่งหันทอง นำเสนอดอกเกลือบริสุทธิ์ สู่สปาเกลือเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้วยการนำดอกเกลือบริสุทธิ์ผสมกับสมุนไพรนานาชนิดมาผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กลายเป็นนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดผิวจากวัตถุดิบธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาเกลือทะเลสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน

10) Young Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี นำเสนอการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวสายเกลือกับเครือข่าย Young Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน เพื่อขยายช่องทางการตลาดด้วยแนวคิดของเกษตรกรรุ่นใหม่

การจัดแสดงนิทรรศการด้านเกลือทะเลในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการผลิตเกลือทะเลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในการจัดนิทรรศการครั้งนี้ ได้มีการนำเสนอองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เกลือทะเล เช่น ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเกลือทะเล ตลอดจนแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสินค้าเกษตรและมาตรฐาน GAP เพื่อยกระดับคุณภาพและสร้างโอกาสทางการตลาดให้แก่เกษตรกรผู้ทำนาเกลือ

ผลการจัดงานอนุรักษ์และรักษาอัตลักษณ์เกลือทะเลสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วย เกษตรกรชาวนาเกลือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร แขกผู้มีเกียรติจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และสื่อมวลชน ทั้งหมด จำนวน 150 ราย โดย พบว่าในภาพรวมผู้เข้าร่วมงานมีระดับความพึงพอใจต่อการจัดงานระดับความพึงพอใจมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.46 และเมื่อพิจารณาการประเมินรายด้านพบว่า ผู้เข้าร่วมงานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ในทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การอนุรักษ์รูปแบบดั้งเดิมของพิธีกรรม ค่าเฉลี่ย 4.54 ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่า การจัดงานประสบความสำเร็จในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการรักษาไว้ซึ่งคุณค่าของพิธีกรรมดั้งเดิม ซึ่งสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดงานในครั้งนี้

ภาพที่ 4 ค่าเฉลี่ยแสดงความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมต่อการจัดงานอนุรักษ์และรักษาอัตลักษณ์ เกื้อหนุนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ทั้งนี้ ได้มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อขยายผลการรับรู้สู่ประชาชนในวงกว้าง รวมจำนวน 5 ช่องทาง ได้แก่

1. ถ่ายทอดสดผ่านเพจ Facebook : เกษตรก้าวไกลไปด้วยกัน เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2568 มีการกด like จำนวน 15 ราย การแชร์ จำนวน 7 ครั้ง และการรับชม จำนวน 4,300 ครั้ง
2. เผยแพร่วิดีโอบรรยากาศภายในงานผ่านช่อง NBT CONNEXT โดยประชาสัมพันธ์จังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2568 มีผู้เข้าชม จำนวน 173 ราย
3. เผยแพร่ผ่านเพจ Facebook : กลุ่มโสตทัศนูปกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร เผยแพร่ เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2568 โดยมีการกด like จำนวน 25 ราย และการแชร์ จำนวน 5 ครั้ง
4. เผยแพร่ผ่านเพจ Facebook : กรมส่งเสริมการเกษตร เผยแพร่เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2568 โดยมีการกด like จำนวน 39 ราย และการแชร์ จำนวน 1 ครั้ง
5. เผยแพร่ผ่านเพจ Facebook : เกษตรก้าวไกลไปด้วยกัน เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2568 โดยมีการกด like จำนวน 6 ราย และการแชร์ จำนวน 1 ครั้ง

จากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางดังกล่าว พบว่ามียอดผู้เข้าชม รวมกว่า 4,000 ครั้ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจและการมีส่วนร่วมของสาธารณชนต่อกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทยอย่างกว้างขวางทั้งยังช่วยสร้างการรับรู้ต่อบทบาทของกรมส่งเสริมการเกษตรในการขับเคลื่อนการพัฒนาเกลือทะเลไทย

สื่อวีดิทัศน์พิธีทำขวัญเกลือ

ภาพที่ 5 พิธีทำขวัญเกลือ

ภาพที่ 6 ปาฐกถาพิเศษ โดย นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ภาพที่ 7 การจัดแสดงนิทรรศการด้านเกลือทะเล จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 8 สื่อประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวสายเกลือ (Salt Road)

2.2 ส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเลสู่ตลาดยุคใหม่

2.2.1 ผลการดำเนินงานส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเลสู่ตลาดยุคใหม่

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย ได้ดำเนินการคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนที่มีความพร้อมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแผนการผลิตและการตลาดสินค้าเกลือทะเล จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่

- 1) ผลิตภัณฑ์เกลือทะเลทำใหม่ “เกลือน้อยแดด รสชาติกลมกล่อม” วิสาหกิจชุมชนเกลือทะเลทำใหม่ จังหวัดจันทบุรี
- 2) ผลิตภัณฑ์สเปรย์ฉีดหน้าดอกเกลือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเกลือทะเลกังหันทอง จังหวัดเพชรบุรี
- 3) ผลิตภัณฑ์แปรรูปเกลือจืดหอมพฤษภาพรรณ วิสาหกิจชุมชนแปรรูปตำบลงิ้วงาม จังหวัดสมุทรสงคราม
- 4) ผลิตภัณฑ์ดอกเกลือทะเล วิสาหกิจชุมชนพัฒนาคุณภาพเกลือสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม
- 5) ผลิตภัณฑ์ซี๊ดัดนาเกลือสมุทรสาคร สหกรณ์การเกษตรนาเกลือสมุทรสาคร จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร

การดำเนินงานดังกล่าวเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกดำเนินการต่อยอดและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเกลือทะเลโดยมุ่งเน้นให้แต่ละผลิตภัณฑ์สะท้อนถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และออกแบบให้เหมาะสมกับตลาดเป้าหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาแบรนด์ที่สะท้อนอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเลให้มีความโดดเด่น โดยมุ่งเน้นการนำเสนอ “เรื่องราวของสินค้า” (Product Storytelling) ที่เชื่อมโยงกับภูมิปัญญา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนผู้ทำนาเกลือ เพื่อสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผลิตภัณฑ์และเพิ่มความน่าสนใจในตลาด การดำเนินงานดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าเกลือทะเลให้สามารถแข่งขันทางธุรกิจได้อย่างยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาในเชิงสร้างสรรค์ ทั้งในด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาฉลากสินค้าให้มีความสวยงาม ทันสมัย และสื่อสารคุณค่าของผลิตภัณฑ์ได้ชัดเจน ตลอดจนการขยายช่องทางการตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคยุคใหม่ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์จากชุมชนสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้กว้างขึ้น

นอกจากนี้ สำนักงานเกษตรจังหวัดได้บูรณาการความร่วมมือกับสำนักงานเกษตรอำเภอ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในการจัดทำแผนธุรกิจ (Business Model Canvas : BMC) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การวางกลยุทธ์ทางการตลาด และการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย รวมถึงการพัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร “เรื่องราวของสินค้าเกลือทะเล” ให้เป็นที่รู้จักในฐานะสินค้าที่มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นและมีคุณค่าทางวัฒนธรรม

ตารางที่ 13 ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ชื่อผลิตภัณฑ์	รูปแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์		ราคาจำหน่าย/หน่วย (บาท)		มูลค่าที่เพิ่มขึ้น (บาท/กิโลกรัม)	ช่องทางจำหน่าย
	ก่อนได้รับการพัฒนา	หลังได้รับการพัฒนา	ก่อนได้รับการพัฒนา	หลังได้รับการพัฒนา		
เกลือทะเลทำใหม่ (จังหวัดจันทบุรี)			ดอกเกลือ บรรจุถุงละ 1 กิโลกรัม 20 บาท	ดอกเกลือ บรรจุถุงละ 1 กิโลกรัม 50 บาท	30 บาท/ กิโลกรัม	<u>กลุ่มเป้าหมาย</u> - นักท่องเที่ยว - ผู้ประกอบการ ร้านอาหาร <u>ช่องทางการจำหน่าย</u> - หน้าร้าน - Facebook Line
			เกลือเม็ด บรรจุถุงละ 5 กิโลกรัม 80 บาท	เกลือเม็ด บรรจุถุงละ 5 กิโลกรัม 90 บาท	10 บาท/ กิโลกรัม	

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ชื่อผลิตภัณฑ์	รูปแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์		ราคาจำหน่าย/หน่วย (บาท)		มูลค่าที่เพิ่มขึ้น (บาท/กิโลกรัม)	ช่องทางจำหน่าย
	ก่อนได้รับการพัฒนา	หลังได้รับการพัฒนา	ก่อนได้รับการพัฒนา	หลังได้รับการพัฒนา		
สเปรย์ฉีดหน้า ดอกเกลือ (จังหวัดเพชรบุรี)			ดอกเกลือ กิโลกรัมละ 60-80 บาท	น้ำสเปรย์ บรรจุขวดละ 50 มิลลิลิตร ราคา 220 บาท (กิโลกรัมละ 4,400 บาท)	4,340-4,320 บาท/กิโลกรัม	<u>กลุ่มเป้าหมาย</u> - นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ <u>ช่องทางการจำหน่าย</u> - หน้าร้าน - ร้านค้าของฝาก - เว็บไซต์
แป้งร่ำเกลือจิต หอมพฤษภา พรรณ (จังหวัด สมุทรสงคราม)			แป้งร่ำ บรรจุ กระปุก ละ 40 กรัม ราคา 35 บาท (กรัมละ 0.875 บาท)	แป้งร่ำ บรรจุกระปุก ละ 15 กรัม ราคา 59 บาท (กรัมละ 3.933 บาท)	3.058 บาท/กรัม หรือ 3,058 บาท/ กิโลกรัม	<u>กลุ่มเป้าหมาย</u> - วัยกลางคน <u>ช่องทางการจำหน่าย</u> - บูธจำหน่ายสินค้า - ส่งออกต่างประเทศ ผ่านตัวแทน - Shoppe - Line OA

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ชื่อผลิตภัณฑ์	รูปแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์		ราคาจำหน่าย/หน่วย (บาท)		มูลค่าที่เพิ่มขึ้น (บาท/กิโลกรัม)	ช่องทาง การจำหน่าย
	ก่อนได้รับ การพัฒนา	หลังได้รับ การพัฒนา	ก่อนได้รับ การพัฒนา	หลังได้รับ การพัฒนา		
ดอกเกลือทะเล (จังหวัด สมุทรสงคราม)			ดอกเกลือ บรรจุถุงละ 500 กรัม 30 บาท (กิโลกรัมละ 60 บาท)	ดอกเกลือ บรรจุถุงละ 300 กรัม 30 บาท 700 กรัม 60 บาท (กิโลกรัมละ 85-100 บาท)	25-40 บาท/ กิโลกรัม	<u>กลุ่มเป้าหมาย</u> - ลูกค้าที่ใส่ใจสุขภาพ <u>ช่องทางการจำหน่าย</u> - หน้าร้าน - มูลนิธิชัยพัฒนา
ซีแตดนาเกลือ สมุทรสาคร (จังหวัด สมุทรสาคร)			ซีแตดนา เกลือบรรจุ ถุงละ 5 กิโลกรัม 45 บาท	ซีแตดนาเกลือ บรรจุถุงละ 1 กิโลกรัม 35 บาท	26 บาท/ กิโลกรัม	<u>กลุ่มเป้าหมาย</u> - เกษตรกร - ผู้ที่สนใจทั่วไป <u>ช่องทางการจำหน่าย</u> - สหกรณ์ - ร้านจำหน่ายวัสดุ การเกษตร - บูธจำหน่ายสินค้า - Shoppe, TikTok

การเพิ่มมูลค่า

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์เกลือทะเลไทย

เกลือทะเลทำใหม่

“เกลือน้อยแด่ รสชาดกลมกล่อม”

จุดเด่นผลิตภัณฑ์

เกลือน้อยแด่ จากแสงแดดแรกของทำใหม่ สู่ความกลมกล่อมบนจานอาหาร ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอดการทำเกลือทะเลมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่า ผ่านวิถีธรรมชาติและควมใส่ใจทุกขั้นตอน “ดอกเกลือ” คือผลึกเกลือชั้นบนสุดที่ลอยขึ้นในบ่อเกลือช่วงเช้าตรู่ ชาวนาเกลือจะช้อนขึ้นอย่างแผ่วเบา เพื่อไม่ให้ปนกับชั้นล่าง และเก็บเฉพาะในยามแดดอ่อน ทำให้ได้ “เกลือน้อยแด่” ที่ผ่านการตากเพียงไม่นาน รสชาตินุ่มนวล ไม่เค็มจัด พร้อมกลิ่นหอมอ่อน ๆ ของทะเล เกลือน้อยแด่จึงเป็นเครื่องปรุงที่ให้รสชาติกลมกล่อมอย่างเป็นธรรมชาติ

เมนูแนะนำที่ห้ามพลาด

สเต็กเนื้อ เกลือทะเลจะช่วยเพิ่มความหอมหวานให้เนื้อ สร้างความสมดุลรสชาติที่ลงตัวอย่างสมบูรณ์แบบ

จัดจำหน่ายโดย: วิสาหกิจชุมชนเกลือทะเลทำใหม่ เบอร์โทรติดต่อ 039-431-004
ที่อยู่ ถนนเทศบาลสาย 7 ตำบลท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ภาพที่ 9 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์เกลือทะเลทำใหม่ “เกลือน้อยแด่ รสชาดกลมกล่อม”
วิสาหกิจชุมชนเกลือทะเลทำใหม่ จังหวัดจันทบุรี

การเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตรอัตลักษณ์เกลือทะเลไทย

MINERAL WATER BOOSTING SPARY

สเปรย์ฉีดหน้าดอกเกลือ ตรากังหันทอง

จุดเด่นผลิตภัณฑ์

สเปรย์ฉีดหน้าดอกเกลือของดีเมืองเพชรบุรี จากน้ำดอกเกลือบริสุทธิ์แท้ 100% โดยวิสาหกิจชุมชน
อาชีพเกลือทะเลกังหันทอง จังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งผลิตเกลือทะเลที่มีชื่อเสียงมาช้านาน จาก
ภูมิปัญญาชาวบ้านและความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ได้เกิดเป็น “น้ำดอกเกลือทะเลบริสุทธิ์ 100%”
ของดีท้องถิ่นที่มีคุณค่า มาต่อยอดเป็นสเปรย์ฉีดหน้าดอกเกลือ ผลิตภัณฑ์ดูแลผิวที่ช่วยเพิ่มความชุ่มชื้น
ให้กับใบหน้า คลายความร้อนจากแสงแดด สดชื่นจากธรรมชาติ ใช้ได้ง่ายทุกที่ทุกเวลา

จัดทำโดย: วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเกลือทะเลกังหันทอง เบอร์โทรติดต่อ 032-045-100
ที่อยู่ เลขที่ 90 หมู่ที่ 5 ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

สอบถามเพิ่มเติม

ภาพที่ 10 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์สเปรย์ฉีดหน้าดอกเกลือ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเกลือทะเลกังหันทอง จังหวัดเพชรบุรี

การเพิ่มมูลค่า
สินค้าเกษตรอัตลักษณ์เกลือทะเลไทย

PREMIUM CHALK POWDER

แป้งร่ำเกลือจืดหอมพฤษกษาพรรณ ตราจักรสุดา

จุดเด่นผลิตภัณฑ์

แป้งร่ำเกลือจืด ของดีเมืองสมุทรสงคราม
ผลิตจาก “เกลือจืด” ผลพลอยได้หลังฤดูกาลทำนาเกลือ สืบสายเม็ดทรายธรรมชาติ ที่ได้รับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จากจังหวัดสมุทรสงคราม ผ่านการแปรรูปอย่างพิถีพิถันโดยภูมิปัญญาชาวบ้านนางสี สรรพคุณช่วยทำความสะอาด สะอาดผิวหน้า ล้างสารตกค้าง ดูดซับความมัน บำรุงผิวให้เนียนนุ่ม กระจ่างใส โดยไม่ทำให้ผิวแห้งตึง อุดมด้วย สารต้านอนุมูลอิสระ ปกป้องผิวจากมลภาวะ สัมผัสความหอมเย็นสดชื่น จากสูตร แป้งหอมพฤษกษาพรรณ ผสมกลิ่นกุหลาบอ่อนๆ ช่วยประกันผิว คลายร้อน และมอบความผ่อนคลายทุกครั้งที่ใช้

จัดทำโดย: วิสาหกิจชุมชนแป้งร่ำตำบลบางนางลี่ เบอร์โทรติดต่อ 089-6134855
ที่อยู่ 130 ม.4 ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

Chatsuda
de Amphawa

PREMIUM
Chalk Powder

Amphawa Samut Songkhram

สอบถามเพิ่มเติม

ภาพที่ 11 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์แป้งร่ำเกลือจืดหอมพฤษกษาพรรณ
วิสาหกิจชุมชนแป้งร่ำตำบลบางนางลี่ จังหวัดสมุทรสงคราม

การเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตรอัตลักษณ์เกลือทะเลไทย

ดอกเกลือสมุทรสงคราม

“รสกลมกล่อมจากแดนทะเล”

จุดเด่นผลิตภัณฑ์

เกลือทะเลสมุทรสงคราม เกิดจากเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ปากแม่น้ำแม่กลอง ที่มีระดับความเค็มพอดี และแร่ธาตุสมดุลตามธรรมชาติ ผ่านภูมิปัญญาการทำนาเกลือที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน โดยใช้วิธีดั้งเดิมที่ไม่พึ่งสารเคมี อาศัยเพียงพลังงานจากแสงแดดและแรงงานคน ผลึกเกลือจึงมีรสชาตินุ่มนวล ไม่เค็มจัด มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ของทะเล อุดมด้วยแร่ธาตุสำคัญอย่างแมกนีเซียม แคลเซียม และโพแทสเซียม ด้วยกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการเก็บเกี่ยวอย่างพิถีพิถัน ทำให้เกลือทะเลสมุทรสงครามได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เป็นเครื่องยืนยันถึงคุณภาพ ความแท้ และคุณค่าทางวัฒนธรรมที่สะท้อนวิถีชีวิตชาวนาเกลือ ซึ่งผูกพันกับทะเลและฤดูกาลมาอย่างยาวนาน

จัดจำหน่ายโดย: วิสาหกิจชุมชนพัฒนาคุณภาพเกลือสมุทรสงคราม เบอร์โทรติดต่อ 081-7315147
ที่อยู่ 2/3 ม.6 ตำบลบางแก้ว อำเภอบางแพ จังหวัดสมุทรสงคราม

ภาพที่ 12 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ดอกเกลือทะเล

วิสาหกิจชุมชนพัฒนาคุณภาพเกลือสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

การเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตรอัตลักษณ์เกลือทะเลไทย นวัตกรรมจากธรรมชาติสู่เกษตรยั่งยืน

เจริญเติบโต

ปลอดภัยต่อ
สิ่งแวดล้อม

ใช้น้ำได้ดี

ผสมกับ
อาหารสัตว์ได้

จุดเด่นผลิตภัณฑ์

- อุดมไปด้วยธาตุอาหารหลัก ฟอสฟอรัส (P) และโพแทสเซียม (K)
- ธาตุอาหารจากธรรมชาติ ที่พืชดูดซึมได้ง่าย ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม
- ปรับโครงสร้างดินให้ร่วนซุย เพิ่มการระบายอากาศและการซึมผ่านของน้ำ
- เสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของดิน ช่วยให้รากพืชแผ่ขยายได้ดีขึ้น

สอบถามเพิ่มเติม

จัดทำโดย: สหกรณ์การเกษตรนาเกลือสมุทรสาคร จำกัด เบอร์โทรติดต่อ 089-9138167
ที่อยู่ 927/136 (ข) ถนน เอกชัย ตำบลมหาชัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ภาพที่ 13 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ซีแตคนาเกลือสมุทรสาคร
สหกรณ์การเกษตรนาเกลือสมุทรสาคร จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร

2.2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

ในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น พบว่ายังมีข้อจำกัดหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการเข้าสู่ตลาดเชิงพาณิชย์ทั้งในด้านกระบวนการผลิต มาตรฐานสินค้า รวมถึงศักยภาพด้านการจัดการตลาดของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่

- 1) ความหลากหลายและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ยังมีข้อจำกัด เนื่องจากบางพื้นที่ขาดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปและการควบคุมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ เช่น การขอรับรองมาตรฐาน ออย. หรือ ฮาลาล ส่งผลให้การสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคยังไม่เป็นไปอย่างเต็มประสิทธิภาพ
 - 2) ฉลากและบรรจุภัณฑ์ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในระดับสากล โดยเฉพาะด้านการใช้ภาษา การแสดงข้อมูลโภชนาการและแหล่งที่มา รวมถึงการนำเสนอเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่ชัดเจน
 - 3) ช่องทางการจำหน่ายยังคงจำกัดอยู่ในพื้นที่ในท้องถิ่นเป็นหลัก และยังไม่สามารถขยายสู่ตลาดออนไลน์และตลาดพรีเมียมได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคที่มีศักยภาพยังไม่ครอบคลุม
 - 4) การนำเสนอภาพลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชนในเชิงกลยุทธ์ยังไม่ชัดเจน ทำให้คุณค่าทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นจุดเด่นยังไม่ได้ได้รับการต่อยอดไปสู่การสร้างคุณค่าเพิ่มทางการตลาดอย่างเป็นระบบ
 - 5) เกษตรกรและผู้ประกอบการบางส่วนยังขาดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการตลาด การคำนวณต้นทุน และการวิเคราะห์ผลตอบแทนเชิงธุรกิจ ส่งผลให้การกำหนดราคาจำหน่ายและการวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ในตลาดยังไม่ชัดเจนและไม่เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน
- ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้การยกระดับมูลค่าเพิ่มและการขยายช่องทางการจำหน่ายยังไม่เป็นไปตามศักยภาพที่ควรจะเป็น จึงจำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในมิติทั้งด้านองค์ความรู้ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการวางกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม

2.2.3 แนวทางการพัฒนาในการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้านเกลือทะเลเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดสู่ตลาดยุคใหม่

จากปัญหาและอุปสรรคที่พบดังกล่าว กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย จึงได้จัดทำแนวทางการพัฒนาในการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้านเกลือทะเล เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดสู่ตลาดยุคใหม่ รายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเกลือทะเลให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เช่น ผลิตภัณฑ์ดูแลสุขภาพ เครื่องสำอาง อาหาร โดยพัฒนาให้ได้มาตรฐานรองรับ เช่น ออย. ฮาลาล และ GMP เป็นต้น เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ

2) การพัฒนาฉลากข้อมูลผลิตภัณฑ์ พัฒนาการจัดทำฉลากสินค้าและคู่มือผลิตภัณฑ์ เป็นสากล เช่น การใช้ภาษาอังกฤษ พร้อมระบุคุณสมบัติและข้อแนะนำในการใช้ เพื่อรองรับการจำหน่าย ในตลาดต่างประเทศและเพิ่มความเข้าใจให้แก่ผู้บริโภคที่เป็นชาวต่างชาติ

3) การขยายช่องทางการจัดจำหน่าย สนับสนุนการเข้าถึงตลาดผ่านช่องทางอีคอมเมิร์ซและแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าออนไลน์ทั้งในและต่างประเทศ เช่น Shopee Lazada TikTok Amazon การเพิ่มช่องทางการติดต่อ รวมถึงส่งเสริมการจัดจำหน่ายในร้านของฝาก ร้านสุขภาพ โมเดิร์นเทรด และตลาดสินค้าเกษตรพรีเมียม

4) การสื่อสารเรื่องราวและอัตลักษณ์ท้องถิ่นพัฒนาเนื้อหาสื่อสารที่สะท้อนอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่ผลิตเกลือทะเลไทย เช่น การผลิตเกลือแบบโบราณในพื้นที่ที่ได้รับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยนำเสนอ ผ่าน QR Code บนบรรจุภัณฑ์ ฉลากสินค้า หรือสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างมูลค่าเชิงวัฒนธรรมแก่ผลิตภัณฑ์

5) การประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมการตลาด ส่งเสริมการสื่อสารการตลาดผ่านช่องทางดิจิทัลที่หลากหลาย เช่น Facebook TikTok YouTube และเว็บไซต์ทางการ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย ในงานแสดงสินค้าและกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน เพื่อขยายฐานผู้บริโภคและเพิ่มการรับรู้ต่อผลิตภัณฑ์

6) การเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และวัฒนธรรมส่งเสริมและสนับสนุนการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเชิงวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตเกลือทะเลไทย รวมทั้งการจัดกิจกรรมเชิงประสบการณ์ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ เพื่อสร้างรายได้ นำไปสู่การเพิ่มโอกาสทางการตลาดและขยายช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

7) การกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ทางการตลาดส่งเสริมให้กลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการดำเนินการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ของตนตามหลักส่วนประสมทางการตลาด (4Ps, 7Ps) ร่วมกับการวิเคราะห์ตำแหน่งทางการตลาด (Market Positioning) และกำหนดกลุ่มเป้าหมายหลักของผลิตภัณฑ์อย่างชัดเจน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย และส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์เกลือทะเลในตลาดยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8) การบริหารต้นทุนและการวางแผนด้านการเงิน ส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชน ดำเนินการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ต้นทุนการแปรรูป และต้นทุนด้านการตลาดอย่างเป็นระบบ เพื่อทราบต้นทุนที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท รวมถึงวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการดำเนินงาน (Return on Investment: ROI) เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงธุรกิจและการวางแผนทางด้านการเงินทุนในระยะสั้นและระยะยาว

9) การพัฒนานวัตกรรมและการวิจัยผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกลือทะเลรูปแบบใหม่ เช่น เกลือเพื่อสุขภาพ (Low Sodium) เกลือสำหรับสัตว์เลี้ยง เกลือใช้ในอุตสาหกรรมอาหารฟังก์ชัน (Functional Food) เป็นต้น โดยประสานงานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและหน่วยวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่มีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับมูลค่าและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

10) การพัฒนาและคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมและสนับสนุน การขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า และการ คุ้มครองลิขสิทธิ์ บรรจุภัณฑ์ เพื่อป้องกันการลอกเลียนแบบและเพิ่มโอกาสทางการตลาด ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

11) การบูรณาการความร่วมมือเชิงนโยบาย ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมผลิตภัณฑ์เกลือทะเล ในมิติเชิงเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

2.3 การผลิตเนื้อหาแนะนำสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เกลือทะเล) เชื่อมโยงแนวคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ที่ 2,3 และ 5 ได้ดำเนินการสร้างสื่อวีดิทัศน์ นำเสนอเรื่องราว (Storytelling) เกี่ยวกับประวัติและความสำคัญของเกลือทะเล จำนวน 3 เรื่อง โดยมีแนวคิด “เกลือทะเล มรดกภูมิปัญญาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการรับรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับเกลือทะเลไทยในฐานะสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น อีกทั้งส่งเสริม การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม อนุรักษ์วิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ทำนาเกลืออย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ ได้มีการเผยแพร่ สื่อวีดิทัศน์แนะนำสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เกลือทะเล) ที่เชื่อมโยงกับแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จำนวนทั้งสิ้น 9 เรื่อง โดยมีช่องทางการเผยแพร่ผ่าน สื่อออนไลน์ เช่น YouTube และ Facebook ของหน่วยงานภาคต่าง ๆ รวมถึง Social Media ที่ได้รับความนิยม เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวาง และมีประสิทธิภาพ ในการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ในครั้งนี้

กลุ่มเป้าหมายหลักที่ต้องการให้เข้าถึงเนื้อหา

1) เกษตรกรผู้ทำนาเกลือ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ผลิตเกลือทะเล กลุ่มเป้าหมายหลักที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการผลิตเกลือทะเล ทั้งในด้านการ จัดการนาเกลือ การแปรรูป และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยสื่อวีดิทัศน์ดังกล่าวช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และแรงบันดาลใจให้เกษตรกรเห็นคุณค่าในอาชีพของตน ตลอดจนตระหนักถึงศักยภาพ ของการพัฒนาเกลือทะเลในเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์

2) หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สามารถนำสื่อวีดิทัศน์ไปใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สนับสนุนการ พัฒนาและยกระดับมาตรฐานของสินค้าเกลือทะเลให้มีความน่าสนใจและแข่งขันได้ในตลาด ทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ

3) นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มเป้าหมาย ที่ได้รับประโยชน์ในเชิงการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจในกระบวนการผลิตเกลือทะเล วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านการสื่อสารในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและเข้าถึงได้ในทุกช่วงวัย อันจะนำไปสู่ การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและทรัพยากรในพื้นที่นาเกลือ

4) ผู้ประกอบการ SME และผู้สนใจพัฒนาผลิตภัณฑ์เกลือทะเลเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพในการนำองค์ความรู้จากสื่อวิถีทัศน์ไปต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น ผลิตภัณฑ์สปา เครื่องสำอาง ของฝาก ของที่ระลึก หรือผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ใช้วัตถุดิบจากเกลือทะเลไทย เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างความแตกต่างทางการตลาด

แนวทางการใช้ประโยชน์จากสื่อวิถีทัศน์

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในแต่ละภูมิภาค หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ เป็นสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเกลือทะเลในเวทีนิทรรศการ งานมหกรรมสินค้า และกิจกรรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อสร้างการรับรู้ในวงกว้างให้กับเกลือทะเลไทยในฐานะสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม นอกจากนี้ ยังสามารถ สนับสนุนการเรียนรู้ในเชิงพื้นที่ใช้เป็นต้นแบบการถ่ายทอดภูมิปัญญาเกลือทะเลแก่เกษตรกรรุ่นใหม่ ผ่านกิจกรรมฝึกอบรม ถ่ายทอดองค์ความรู้ และศึกษาดูงาน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เชิงลึกและต่อยอดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน อีกทั้งยังสามารถ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการสร้างแบรนด์และพัฒนาเรื่องราวสินค้า (Product Storytelling) เพื่อเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ โดยนำเนื้อหาและเรื่องราวจากสื่อไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนคิดทางการตลาดและการสื่อสารแบรนด์ให้เข้าถึงผู้บริโภครุ่นใหม่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านเศรษฐกิจ

1) เกิดการขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกลือทะเลในรูปแบบใหม่ สื่อประชาสัมพันธ์ และกิจกรรมเผยแพร่จะช่วยเปิดตลาดใหม่ให้กับผู้ผลิต เช่น ตลาดท่องเที่ยว ตลาดสินค้าออร์แกนิก และตลาดของฝากเชิงวัฒนธรรม ช่วยให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายได้ทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์

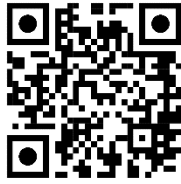
2) เพิ่มยอดขายและคำสั่งซื้อผลิตภัณฑ์เกลือทะเลจากผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว การสร้างการรับรู้ผ่านสื่อจะช่วยให้ผู้บริโภคเข้าใจคุณค่าของเกลือทะเลมากขึ้น นำไปสู่การตัดสินใจซื้อ และสร้างรายได้หมุนเวียนภายในชุมชนเพิ่มขึ้น

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

1) ประชาชนเกิดความเข้าใจและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาเกลือทะเลไทยช่วยให้คนรุ่นใหม่และสังคมทั่วไปตระหนักถึงความสำคัญของอาชีพนาเกลือ และภูมิปัญญาการผลิตเกลือแบบดั้งเดิมที่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมชายฝั่งไทย

2) เกิดการสืบสานวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชาวนาเกลือรุ่นต่อรุ่นสื่อที่จัดทำขึ้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เยาวชนและเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและแรงจูงใจในการสืบทอดอาชีพต่อไปอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 14 ผลการดำเนินการเผยแพร่เนื้อหาสื่อวีดิทัศน์ "เกลือทะเล มรดกภูมิปัญญา สำนวนวัฒนธรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์"

ลำดับที่	เรื่อง	ช่องทางการเผยแพร่	Qr Code	ยอดวิว (ครั้ง)	การแชร์ (ครั้ง)
1.	เกลือทะเลภาคตะวันออก "เกลือทะเล มรดกภูมิปัญญา สำนวนวัฒนธรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์"	1. YouTube: เกษตรภาคตะวันออก แชร์บนเพจ สำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาการเกษตรที่ 3 จังหวัด ระยอง		88	1
			URL: https://url.in.th/Tunrl		
		2. Facebook: เกษตรก้าวไกล ไปด้วยกัน		3,900	5
			URL: https://url.in.th/WlhaE		
2.	เกลือทะเล มรดกภูมิปัญญา สำนวนวัฒนธรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จังหวัดจันทบุรี “เกลือน้อยแดดทะเลจันท มาตรฐาน GAP รสชาติกลมกล่อม”	1. YouTube: เกษตรภาคตะวันออก แชร์บนเพจ สำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาการเกษตรที่ 3 จังหวัด ระยอง		47	1
			URL: https://url.in.th/hKkRW		

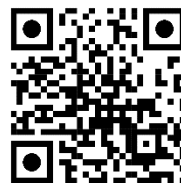
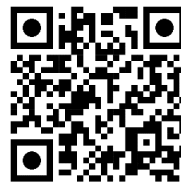
ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลำดับที่	เรื่อง	ช่องทางการเผยแพร่	Qr Code	ยอดวิว (ครั้ง)	การแชร์ (ครั้ง)
		2. Facebook: เกษตรก้าวไกล ไปด้วยกัน		97	-
			URL: https://url.in.th/tJVNw		
		3. Facebook: จันทบุรีแจ้ข้าว			
			URL: https://url.in.th/tJVNw		
3.	เกลือทะเล มรดกภูมิปัญญา สู่นวัตกรรม เศรษฐกิจสร้างสรรค์ จังหวัดฉะเชิงเทรา “เกลือ 2 น้ำ (น้ำกร่อย น้ำเค็ม) เม็ดขาว ละเอียด สะอาด รสชาติเค็มออกหวาน	1. YouTube: เกษตรภาคตะวันออก แชร์บนเพจ สำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาการเกษตรที่ 3 จังหวัด ระยอง		77	1
			URL: https://url.in.th/FdGza		

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลำดับที่	เรื่อง	ช่องทางการเผยแพร่	Qr Code	ยอดวิว (ครั้ง)	การแชร์ (ครั้ง)
		2. Facebook: เกษตรก้าวไกล ไปด้วยกัน		598	7
			URL: https://url.in.th/LJQQo		
		3. Facebook: ประชาสัมพันธ์ audio		1,800	25
			URL: https://url.in.th/yUMSC		
4.	เกลือทะเล มรดกภูมิปัญญา สู่นวัตกรรม เศรษฐกิจสร้างสรรค์ จังหวัดชลบุรี “ตำบลคลองตำหรุ นาเกลือผืนสุดท้ายของ จังหวัดชลบุรี แหล่งผลิตดอกเกลือคุณภาพ”	1. YouTube: เกษตรภาคตะวันออก แชร์บนเพจ สำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาการเกษตรที่ 3 จังหวัด ระยอง		251	-
			URL: https://url.in.th/NyxTW		

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลำดับที่	เรื่อง	ช่องทางการเผยแพร่	Qr Code	ยอดวิว (ครั้ง)	การแชร์ (ครั้ง)
		2. Facebook: เกษตรก้าวไกล ไปด้วยกัน		431	24
			URL: https://url.in.th/Xzqar		
		3. Facebook: THAI บุรพานิวัสส์			
			URL: https://url.in.th/hsDyD		
5.	เกลือทะเล มรดกภูมิปัญญาไทย สู่นวัตกรรม เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2 จังหวัดราชบุรี	YouTube: สำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาการเกษตรที่ 2 จ.ราชบุรี		106	-
			URL: https://url.in.th/UDEEO		

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลำดับที่	เรื่อง	ช่องทางการเผยแพร่	Qr Code	ยอดวิว (ครั้ง)	การแชร์ (ครั้ง)
6.	เรื่องของเกลือ จังหวัดสมุทรสงคราม	YouTube: สำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาการเกษตรที่ 2 จ.ราชบุรี	 URL: https://url.in.th/LFyvD	30	-
7.	เรื่องของเกลือ จังหวัดสมุทรสาคร	YouTube: สำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาการเกษตรที่ 2 จ.ราชบุรี	 URL: https://url.in.th/vHVAp	79	-
8.	เรื่องของเกลือ จังหวัดเพชรบุรี	YouTube: สำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาการเกษตรที่ 2 จ.ราชบุรี	 URL: https://url.in.th/IJMze	27	-
9.	เกลือหวานปัตตานี	YouTube: เกษตรเขต 5 สงขลา สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการ เกษตรที่ 5 จังหวัดสงขลา	 URL: https://url.in.th/AKhND	29	-

3. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการเกลือทะเลไทย

3.1 ประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทยและคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทยได้ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทยประจำปี พ.ศ. 2568 จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2568 โดยมีนางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานในการประชุม ณ ห้องประชุม 134-135 ชั้น 3 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีมติที่ประชุม ดังนี้

1) มอบฝ่ายเลขานุการฯ นำข้อมูลด้านสถานการณ์การผลิตและปริมาณการค้าการผลิตเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวางแผนการดำเนินงานปีพ.ศ. 2568 เพื่อให้การกำหนดแนวทางการพัฒนาเกลือทะเลไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2) มอบหมายให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะเลขานุการฯ คณะทำงานประเมินความคุ้มค่าของการจัดการตั้งโรงงานแปรรูปเกลือบริสุทธิ์เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการประเมินความเป็นไปได้ของการจัดตั้งโรงงานและศึกษาวิเคราะห์เพิ่มเติมจากผู้แทนทุกภาคส่วนในประเด็นสำคัญ ได้แก่ การลงทุน ความเป็นไปได้ทางธุรกิจ ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3) ยกเลิกการดำเนินโครงการพัฒนาการผลิตเกลือคุณภาพเพื่อการอนุรักษ์วิถีอาชีพนาเกลือทะเลและพื้นที่นาเกลือ ปีการผลิต 2566/67 เนื่องจากไม่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี ที่กำหนดให้หลีกเลี่ยงการให้เงินอุดหนุน ขดเชย หรือประกันราคาสินค้าเกษตรโดยตรงประกอบกับสิ้นสุดฤดูกาลผลิตแล้วพร้อมทั้งมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการค้าภายใน กรมส่งเสริมสหกรณ์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พิจารณาจัดทำโครงการใหม่สำหรับปีการผลิต 2567/68 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดอย่างยั่งยืน

4) มอบหมายให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพชรบุรี ติดตาม กำกับดูแลการดำเนินงานชี้แจงทำความเข้าใจกับสมาชิกเพื่อให้มาทำแผนชำระหนี้ให้เรียบร้อยตามแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระและบรรเทาภาระหนี้สิน

5) พิจารณาเห็นชอบยกร่างแนวทางการแก้ไขปัญหาหาคาเกลือตกต่ำและการบริหารจัดการสต็อกเกลือทะเล ปี 2568

ภาพที่ 15 การประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย ครั้งที่ 1/2568

ครั้งที่ 2/2568 เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2568 โดยมีนายณเรศ อารังค์ทิพยคุณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานในการประชุม ณ ห้องประชุม 123 ชั้น 2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีมติที่ประชุม ดังนี้

1) เห็นชอบแผนปฏิบัติการรักษาเสถียรภาพราคาและยกระดับมูลค่าเกลือทะเลไทย ปี 2569 ทั้ง 3 ระยะ ได้แก่ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ให้ใช้เป็นกรอบแนวทางดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ นำข้อคิดเห็นและข้อสังเกตของที่ประชุมไปพิจารณาประกอบการดำเนินงาน พร้อมรายงานผลความก้าวหน้าภายใน 30 วัน และมอบหมายให้หน่วยงานหลักดำเนินการตามภารกิจ ดังนี้

1.1) กรมส่งเสริมการเกษตร ธนาครเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรฯ พิจารณาดำเนินการวิเคราะห์ ออกแบบ และจัดทำโครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมผลผลิตเกลือทะเล ปี 2569

1.2) กรมส่งเสริมสหกรณ์ พิจารณาดำเนินการออกแบบและจัดทำโครงการสินเชื่อเพื่อจัดตั้ง/ยกระดับศูนย์รวบรวมและตลาดกลางเกลือทะเลระดับจังหวัด (Salt Stock Warehouse Center) ในจังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านคลังสินค้า และโครงสร้างพื้นฐานให้รองรับผลผลิตในพื้นที่

1.3) กรมส่งเสริมสหกรณ์สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลโรงงานหรือผู้ประกอบการที่ใช้เกลือเป็นวัตถุดิบ (เช่น ผู้ผลิตปลาร้า/ถนอมอาหาร) และประสานโดยตรงกับเกษตรกรหรือสหกรณ์ผู้ผลิตเกลือ เพื่อจัดทำแผนการเชื่อมโยงทางการตลาดและเสนอขายเกลือคุณภาพ เพื่อเชื่อมโยงการจำหน่ายแบบ B2B

1.4) มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ประสานงานกับกรมฝนหลวงและการบินเกษตร เรื่อง การจำหน่ายเกลือสำหรับการนำไปใช้ในการปฏิบัติการทำฝนหลวง โดยให้พิจารณาแนวทางการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรหรือสหกรณ์กับกรมฝนหลวงและการบินเกษตร เพื่อให้สามารถดำเนินการได้โดยตรงตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

1.5) มอบหมาย ธ.ก.ส. พิจารณาทบทวนคุณสมบัติ เงื่อนไข และหลักเกณฑ์การเข้าถึงสินเชื่อสำหรับเกษตรกรผู้สูงอายุ ผู้ไม่มีหลักทรัพย์ หรือมีสถานะหนี้ค้าง (NPL) รวมถึงแนวทางการกำกับ

1.6) มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ประชาสัมพันธ์เกลือบริโภคที่เสริม และไม่เสริมไอโอดีนตามกฎหมาย

1.7) มอบหมายกรมการค้าภายใน และกรมการค้าต่างประเทศ ติดตามและกำกับการดูแลการนำเข้าเกลือตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด

2) มอบหมายกรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาปรับปรุงแก้ไขคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานประเมินความคุ้มค่าการจัดตั้งโรงงานแปรรูปเกลือบริสุทธิ์เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและเร่งดำเนินการตามบทบาทหน้าที่

3) เห็นชอบให้เพิ่มเติมผู้แทนสมาพันธ์ชาวนาเกลือทะเลแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการในคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย

4) รับทราบข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหากลือทะเล ใน 4 เรื่อง ประกอบด้วย (1) การแก้ไขปัญหาราคากลือตกต่ำ (2) การแก้ปัญหานี้สินของชวานาเกลื้อ (3) การปกป้องพื้นที่ผลิตเกลื้อให้ปลอดภัยและยั่งยืน และ (4) การจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเกลือทะเลไทย รวมถึงการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบและกองทุนเกลือทะเล และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

4.1) มอบหมายกรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหานี้สินของชวานาเกลื้อ และนำผลการดำเนินงานมาเสนอคณะกรรมการฯ ในการประชุมครั้งถัดไป

4.2) มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ทำหนังสือแจ้งกระทรวงมหาดไทย เพื่อประสานให้กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการจัดทำผังเมืองเพื่อขีดวงจำกัดพื้นที่นาเกลื้อ

4.3) สำหรับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเกลือทะเลไทย ให้ดำเนินการในรูปแบบร่างกฎหมายภาคประชาชน เพื่อเสนอต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาตามลำดับ

ภาพที่ 16 การประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย ครั้งที่ 2/2568

3.2 ติดตามคาดคะเนสถานการณ์เกลือทะเล

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กองวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์เกลือทะเลปีการผลิต 2567/68 ร่วมกับ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ติดตามและประเมินสถานการณ์การผลิตเกลือทะเลในปีการผลิต 2567/68 รวมถึงสำรวจแนวโน้มทางการตลาด และปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อการผลิตของเกษตรกรนาเกลือทะเล พร้อมกันนี้ยังได้พูดคุยกับเกษตรกรในพื้นที่เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาและยกระดับคุณภาพเกลือทะเลไทยให้สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างยั่งยืน จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่

1) วันที่ 17- 19 มีนาคม 2568 ณ จังหวัดจันทบุรี ชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา จากการลงพื้นที่พบว่า ในช่วงต้นปีการผลิตนี้สภาพอากาศยังมีผลต่อการผลิตเกลือทะเลในพื้นที่ภาคตะวันออก ทำให้ผลผลิตล่าช้าและมีปริมาณผลผลิตน้อยกว่าที่คาดการณ์ ทั้งนี้ แต่ละจังหวัดมีลักษณะการผลิตและการตลาดที่แตกต่างกัน โดยจังหวัดชลบุรีเป็นแหล่งผลิตเกลือที่ได้รับมาตรฐาน GAP มีแปลงต้นแบบและผลผลิตส่วนใหญ่จำหน่ายหมดภายในจังหวัดโดยมีลูกค้าประจำ ส่วนจังหวัดจันทบุรีเป็นการทำนาเกลือแปลงเล็กที่รวมกลุ่มกันเป็นวิสาหกิจชุมชน ความโดดเด่นคือเกษตรกรเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้จำหน่ายเอง ทำให้สามารถกำหนดราคาได้ ขณะที่จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นการทำนาเกลือในพื้นที่อุตสาหกรรม เกษตรกรมีการปรับตัวโดยจำหน่ายทั้งเกลือและน้ำเกลือตามความต้องการของตลาด พร้อมทั้งมีการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า รวมถึงพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้วยการทำคาเฟ่และร้านอาหาร อย่างไรก็ตาม เกษตรกรบางส่วนยังคงกังวลเกี่ยวกับแนวโน้มราคาจำหน่ายและต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น โดยปัญหาหลักคือปัญหาเรื่องต้นทุนด้านแรงงาน

ภาพที่ 17 ลงพื้นที่ติดตามคาดคะเนสถานการณ์เกลือทะเลจังหวัดจันทบุรี ชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา

2) วันที่ 3-4 กันยายน 2568 ณ จังหวัดปัตตานี เพื่อติดตามการดำเนินงานจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่อง “เกลือทะเล มรดกภูมิปัญญาไทย ศูนย์วัฒนธรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอเรื่องราวและกระบวนการทำนาเกลือของกลุ่มเกษตรกรชาวนาเกลือในพื้นที่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาดั้งเดิมของการทำนาเกลือมุสลิม รวมถึงการรวบรวมข้อมูลด้านปัญหาพื้นที่ ภัยพิบัติ และการตลาด ตลอดจนความคาดหวังของเกษตรกร เพื่อเชื่อมโยงไปสู่แปลงนาเกลือ และวิถีชีวิตของเกษตรกรนาเกลือในพื้นที่ ทั้งนี้ ข้อมูลและสื่อที่จัดทำขึ้นจะถูกนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดองค์ความรู้และเป็นหลักฐานประกอบการขอรับรองพื้นที่นาเกลือทะเลให้เป็น “มรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS)” โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์สำคัญ 5 ประการ ซึ่งรวมถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการทำนาเกลือในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

ภาพที่ 18 ลงพื้นที่ติดตามคาคะเนสถานการณ์เกลือทะเลจังหวัดปัตตานี

3) วันที่ 23-24 กันยายน 2568 ณ จังหวัดจันทบุรี จากการลงพื้นที่พบว่าโดยเกษตรกร คาดว่าจะเริ่มฤดูทำนาเกลือรอบถัดไปในเดือนพฤศจิกายน 2568 พบว่าเกษตรกรในพื้นที่คาดว่าจะเริ่มฤดูการทำนาเกลือรอบถัดไปในเดือนพฤศจิกายน 2568 ทั้งนี้ เกษตรกรยังคงมีศักยภาพในการจำหน่ายผลผลิตเกลือทะเลได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี ทั้งในรูปแบบค้าปลีกและค้าส่งนอกจากนี้ ได้ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและจำหน่ายเกลือทะเลในพื้นที่ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะทางการพัฒนาช่องทางการตลาดให้สอดคล้องกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพื่อสร้างการรับรู้และความตระหนักแก่ผู้บริโภค ผ่านการถ่ายทอดเรื่องราวที่สะท้อนคุณค่าและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภาพที่ 19 ลงพื้นที่ติดตามคาคะเนสถานการณ์เกลือทะเลจังหวัดจันทบุรี

4. ส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลเป็นมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS)

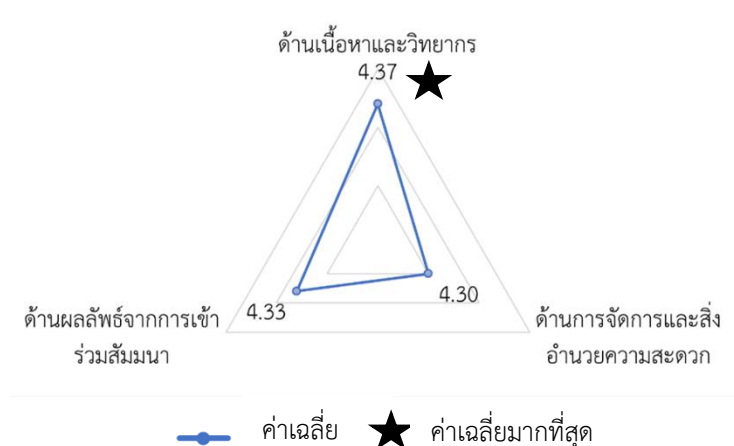
4.1 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ GIAHS Workshop for Sea Salt Thailand

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทยได้ดำเนินการจัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ GIAHS Workshop for Sea Salt Thailand จัดขึ้นระหว่างวันที่ 23 – 25 มิถุนายน พ.ศ. 2568 ณ โรงแรมไอธารา รีสอร์ท แอน สปา อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี Thailand มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด Globally Important Agricultural Heritage Systems (GIAHS) และหลักเกณฑ์ของ FAO ในการขึ้นทะเบียนระบบมรดกทางการเกษตรโลก และเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวทางการจัดทำรายงานระบบการเกษตรมรดกโลกสำหรับเกลือทะเลไทย โดยมีการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางการเกษตรที่สำคัญของโลก (Globally Important Agricultural Heritage Systems: GIAHS) และแบ่งกลุ่มปฏิบัติระดมความคิดเห็นวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) เพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อนระบบการผลิตเกลือทะเลไทยสู่การขึ้นทะเบียนระบบมรดกทางการเกษตร (GIAHS) พัฒนาสู่การเป็นสินค้าเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ส่งเสริมการท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนในระยะยาว โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัย และเกษตรกรผู้ผลิตเกลือทะเลจำนวน 66 ราย จาก 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรสงคราม สมุทรสาคร เพชรบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี จันทบุรี และจังหวัดปัตตานี จากการดำเนินการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ พบว่าได้เกิดผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมในหลายด้าน ดังนี้

1) สร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด GIAHS และหลักเกณฑ์ของ FAO ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิด Globally Important Agricultural Heritage Systems (GIAHS) ตามกรอบขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ซึ่งเน้นความสำคัญของระบบเกษตรกรรมดั้งเดิมที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ ความยั่งยืน และความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเนื้อหาครอบคลุมถึงเกณฑ์หลัก 5 ด้าน ได้แก่ ความมั่นคงทางอาหารและการดำรงชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการเกษตร ความรู้ดั้งเดิมและภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ภูมิวัฒนธรรม และคุณค่าทางจิตวิญญาณ ระบบจัดการภูมิทัศน์และดินฟ้าอากาศอย่างยั่งยืน ซึ่งผู้ร่วมเข้าสัมมนาได้ตอบคำถามประเมินความรู้หลังการสัมมนาฯ จำนวน 50 ข้อ พบว่าผู้เข้าร่วมสัมมนาสามารถตอบคำถามได้คะแนนมากที่สุด 50 คะแนน ตอบคำถามได้คะแนนน้อยที่สุด 17 และมีคะแนนเฉลี่ย 43.56 คะแนน

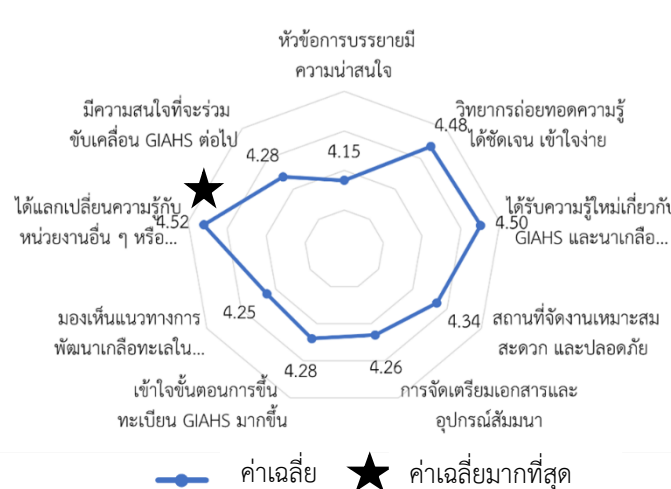
2) แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวทางการจัดทำรายงานระบบ GIAHS สำหรับเกลือทะเลไทยมีการนำเสนอข้อมูลการผลิตเกลือทะเลในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ เพชรบุรี ชลบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา ปัตตานี และจันทบุรี โดยเน้นองค์ประกอบที่เชื่อมโยงกับเกณฑ์ของ GIAHS รวมถึงการจัดทำการวิเคราะห์ SWOT เพื่อสะท้อนจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของแต่ละพื้นที่อย่างชัดเจน เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อผลักดันการขอขึ้นทะเบียน GIAHS และแนวทางการจัดทำข้อเสนอ (Proposal) สำหรับการยื่นขึ้นทะเบียนนาเกลือทะเลไทย

3) ระดับความพึงพอใจ ของผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน ในครั้งนี้ผู้เข้าร่วมสัมมนาฯ มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.34 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้เข้าร่วมสัมมนาฯมีความพึงพอใจระดับดีมากในทุกด้าน ซึ่งด้านที่ระดับ ความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ด้านเนื้อหาและวิทยากร ค่าเฉลี่ย 4.37 รองลงมาด้านผลลัพธ์ จากการเข้าร่วมสัมมนาฯ ค่าเฉลี่ย 4.33 และด้านการจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ย 4.30 ตามลำดับ

ภาพที่ 20 ค่าเฉลี่ยแสดงความพึงพอใจรายด้านของผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

และเมื่อพิจารณารายหัวข้อ พบว่า ผู้เข้าร่วมสัมมนาฯ มีความพึงพอใจระดับดีมาก ในทุกหัวข้อ ซึ่งหัวข้อที่ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ได้แลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานอื่น ๆ หรือกับเกษตรกร ค่าเฉลี่ย 4.52 รองลงมา ได้รับความรู้ใหม่เกี่ยวกับ GIAHS และนาเกลือทะเลไทย ค่าเฉลี่ย 4.50 วิทยากรถ่ายทอดความรู้ ได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ค่าเฉลี่ย 4.48 สถานที่จัดงานเหมาะสม สะดวก และปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 4.34 เข้าใจขั้นตอนการขึ้นทะเบียน GIAHS มากขึ้น มีความสนใจ ที่จะร่วมขับเคลื่อน GIAHS ต่อไป ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 4.28 การจัดเตรียมเอกสารและอุปกรณ์สัมมนา ค่าเฉลี่ย 4.26 และหัวข้อการบรรยายมีความน่าสนใจ ค่าเฉลี่ย 4.15 ตามลำดับ

ภาพที่ 21 ค่าเฉลี่ยแสดงความพึงพอใจรายหัวข้อของผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

ภาพที่ 22 กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ GIAHS Workshop for Sea Salt Thailand

4.2 เอกสารวิชาการเรื่องพลวัตการเปลี่ยนแปลงเกลือทะเลสู่มรดกทางการเกษตรโลก

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทยดำเนินการร่วมกับกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2,3 และ 5 และสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ดำเนินการจัดทำเอกสารวิชาการเรื่องพลวัตการเปลี่ยนแปลงเกลือทะเลสู่มรดกทางการเกษตรโลก จำนวน 1 เรื่อง ซึ่งมีเนื้อหาประกอบไปด้วย อาทิ เช่น ระบบการผลิตเกลือทะเลไทยอย่างยั่งยืน ความสำคัญของพื้นที่ GIAHS ของเกลือทะเลไทย ความมั่นคงด้านอาหารและความเป็นอยู่ ความหลากหลายทางชีวภาพทางการเกษตร ระบบความรู้ท้องถิ่นและภูมิปัญญาดั้งเดิม วัฒนธรรม ระบบคุณค่า และองค์ทางสังคม คุณลักษณะภูมิทัศน์และท้องทะเล เป็นต้น ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารวิชาการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน ในการสร้างความเข้าใจถึงคุณค่าและความสำคัญของการผลิตเกลือทะเลไทย อันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน ทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศชายฝั่งที่มีความสัมพันธ์เกื้อกูลกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมพร้อมกันนี้ คณะผู้จัดทำมุ่งหวังว่าเอกสารวิชาการฉบับนี้จะเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการตระหนักรู้ การมีส่วนร่วม และการสนับสนุนในการอนุรักษ์วิถีชีวิตชาวนาเกลือ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า เพื่อให้ภูมิปัญญาการทำนาเกลือทะเลไทยคงอยู่คู่แผ่นดินไทยอย่างยั่งยืนต่อไป

การเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ

1. เว็บไซต์กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
2. เว็บไซต์กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย

ภาพที่ 23 เอกสารวิชาการเรื่องพลวัตการเปลี่ยนแปลงเกลือทะเลสู่มรดกทางการเกษตรโลก

ภาคผนวก
คู่มือการดำเนินโครงการ
ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2568

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์
กิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลตามอัตลักษณ์

1. ความสอดคล้อง

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ: ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็น การเกษตร

เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : ประเด็น (O3) การเกษตร

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ประเด็นการเกษตรสร้างมูลค่า

แผนย่อยของแผนแม่บทฯ 3.1 เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) O30101 สินค้าเกษตรอัตลักษณ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

1.3 แผนการปฏิรูปประเทศ : ด้านเศรษฐกิจ

นิยามของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ หมายถึง สินค้าที่มาจากแหล่งผลิตที่มีความสัมพันธ์กับแหล่งภูมิศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยสภาพภูมิอากาศและสภาพภูมิประเทศเฉพาะเจาะจง ทำให้สินค้าชนิดนั้นเจริญเติบโตได้โดยมีความแตกต่างจากแหล่งผลิตอื่น มีคุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะ ที่เรียกว่า ความเป็นอัตลักษณ์ อีกทั้งยังมีเรื่องราวแหล่งกำเนิด (story) ที่สะท้อนการพัฒนาการเกษตร เศรษฐกิจและสังคมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น ส่งผลให้เป็นสินค้าคุณภาพจากแหล่งผลิตที่สามารถยกระดับเข้าสู่การขึ้นทะเบียนให้เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications : GI) ซึ่งเครื่องหมาย GI เปรียบเสมือนแบรนด์ของท้องถิ่นที่บ่งบอกถึงคุณภาพแหล่งที่มาของสินค้าชนิดนั้น

2. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ยกระดับรายได้ให้กับเกษตรกรและชุมชน เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มมูลค่า ขยายช่องทางการตลาด สร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ กระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างยั่งยืน คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ รักษาสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมความเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเด็นที่ 11 “การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและยั่งยืน” โดยเฉพาะประเด็นยุทธศาสตร์ 11.2 “ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากและยั่งยืน” มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก สร้างรายได้ กระจายความมั่งคั่ง พัฒนาชุมชน และรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีศักยภาพโดยเฉพาะเกลือทะเลเป็นสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดดเด่น มีความน่าสนใจ อีกทั้งมีโอกาสเติบโตในตลาดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และโอกาสในการพัฒนาเพิ่มมูลค่า และกระจายรายได้ให้กับเกษตรกรและชุมชน

สำหรับประเทศไทยมีพื้นที่การผลิตเกลือทะเล จำนวน 7 จังหวัด มีเนื้อรวมประมาณ 47,210 ไร่ ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี 15,365 ไร่ สมุทรสาคร 24,343 ไร่ สมุทรสงคราม 5,774.17 ไร่ ชลบุรี 656 ไร่ จันทบุรี 226 ไร่ ปัตตานี 433.13 ไร่ และฉะเชิงเทรา 413 ไร่ โดยมีแหล่งผลิตเกลือทะเลสำคัญ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีผลผลิตมากกว่าร้อยละ 60 จังหวัดสมุทรสาคร มีผลผลิตประมาณร้อยละ 30 และจังหวัดสมุทรสงคราม ร้อยละ 10 โดยแต่ละปี จะมีผลผลิตเกลือทะเลประมาณ 700,000 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 2,000 ล้านบาท (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566) การผลิตเกลือในปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงเป็นการผลิตเกลือตาม

กรรมวิธีแบบดั้งเดิม (นาดิน) ที่สืบทอดกันมายาวนานจากรุ่นสู่รุ่น และขั้นตอนการผลิตนั้นยังคงมีการใช้ปัจจัยการผลิตประเภทแรงงานในชุมชน หรือพื้นที่อำเภอใกล้เคียง ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง และอาจส่งผลดีต่อความเป็นอยู่ที่ดีของเกษตรกรชาวนาเกลือ อย่างไรก็ตามจากร่องรอยทางประวัติศาสตร์ ความเชื่อ วัฒนธรรมทางการเกษตร และเศรษฐกิจที่กล่าวมาข้างต้นได้หล่อหลอมกลายเป็นทุนทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า และระบบเศรษฐกิจฐานรากที่สร้างสัมมาอาชีพให้แก่ชาวนาเกลือสามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยตนเองมาช้านาน

การมุ่งเน้นพัฒนาและส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์พื้นถิ่นโดยเฉพาะเกลือทะเล โดยผสมผสานระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์และสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนท้องถิ่น และสอดคล้องกับร่างแผนยุทธศาสตร์ชาติฉบับที่ 13 ตามหมวดหมู่ที่ 1 คือ ประเทศไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตร และการแปรรูปมูลค่าสูง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ว่าด้วยแผนแม่บทประเด็นเกษตรที่มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ก่อให้เกิดมูลค่ากับสินค้าเกษตร อีกทั้งยังสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในเป้าหมายที่ 2 คือ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน ดังนั้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมส่งเสริมการเกษตร จึงมุ่งเน้นการดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลตามอัตลักษณ์ ผ่านการดำเนินการพัฒนาการผลิตเกลือทะเลให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน GAP ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยดำเนินการผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การอบรมเกษตรกร การสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่ม และการส่งเสริมการตลาด นอกจากนี้ ยังมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการพัฒนาเกลือทะเลไทย ปีงบประมาณ 2566 – 2570 ให้เกลือทะเลไทยเป็นมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS) เพื่อเพิ่มคุณค่าและความยั่งยืนของอาชีพทำนาเกลือ ความคาดหวังจากการดำเนินงานนี้คือการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ทำนาเกลือ การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และการอนุรักษ์วิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ทำนาเกลืออย่างยั่งยืน

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเลให้มีมูลค่าเพิ่ม พัฒนาช่องทางการตลาด สร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ และยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกรและชุมชน
- 3.2 เพื่อสร้างอาชีพและรายได้จากสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร
- 3.3 เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เกลือทะเล) สืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมอนุรักษ์วิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ทำนาเกลืออย่างยั่งยืน

4. เป้าหมายการดำเนินโครงการ

เกษตรกรทำนาเกลือทะเล ในพื้นที่แหล่งผลิตเกลือทะเล 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ชลบุรี จันทบุรี ปัตตานี และฉะเชิงเทรา

5. พื้นที่ดำเนินการ

ในพื้นที่แหล่งผลิตเกลือทะเล 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ชลบุรี จันทบุรี ปัตตานี และฉะเชิงเทรา

6. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

6.1 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเล

6.1.1 ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน เป้าหมายเป็นเกษตรกรผู้ผลิตเกลือทะเล จำนวน 70 ราย ดังนี้

จังหวัด	เป้าหมายเกษตรกร รวมทั้งสิ้น (ราย/แปลง)
1) เพชรบุรี	15
2) สมุทรสาคร	17
3) สมุทรสงคราม	12
4) ฉะเชิงเทรา	6
5) จันทบุรี	5
6) ชลบุรี	5
7) ปัตตานี	10

ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ กรมส่งเสริมการเกษตร

วิธีการดำเนินงาน มีดังนี้

1) สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรผู้ผลิตเกลือทะเลเข้าร่วมโครงการ จำนวน 70 ราย ตามเป้าหมายแต่ละจังหวัด โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1) มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำการเกษตร ต้องการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตตนเอง สมัครใจเข้าร่วมโครงการและพร้อมเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาโครงการ

1.2) ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร

2) สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการ

3) สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันจัดเวทีส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน โดยก่อนการฝึกอบรมให้มีการจัดทำแบบทดสอบความรู้พื้นฐานของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการ (Pre-Test) และวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้

4) การจัดเวทีส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ระดับพื้นฐานหรือระดับกลาง เพื่อพัฒนามาตรฐานกระบวนการผลิตเกลือทะเลตามอัตลักษณ์ และจัดทำแผนการผลิต แผนการตลาด จำนวน 2 ครั้ง เนื้อหาประกอบด้วย

4.1) ครั้งที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์และความท้าทาย โดยนำเสนอภาพรวมสถานการณ์การผลิตและการตลาดเกลือทะเล โดยเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตกับประเทศคู่แข่งสำคัญ เช่น จีน อินเดีย วิเคราะห์ข้อจำกัดของพื้นที่นาเกลือไทย สถานการณ์แรงงานและค่าจ้าง รวมถึงส่วนแบ่งการตลาดเกลือทะเลไทยในปัจจุบัน และร่วมกันวิเคราะห์แนวโน้มตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป โอกาสในการพัฒนาสู่ตลาดเฉพาะ (Niche Market) ที่มีศักยภาพ เช่น ตลาดอาหารเพื่อสุขภาพ ร้านอาหารระดับพรีเมียม ผลิตภัณฑ์เพื่อความงาม เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและปรับมุมมองของเกษตรกร โดยให้เกษตรกรแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคตลอดห่วงโซ่การผลิต ทั้งด้านการผลิต (คุณภาพ น้ำ การจัดการแปลง การเก็บเกี่ยว) ด้านต้นทุน (ค่าแรง วัสดุอุปกรณ์ การขนส่ง) และด้านการตลาด (ราคา ช่องทางจำหน่าย การแข่งขัน) รวมถึงประเด็นด้านมาตรฐานการผลิตและการแปรรูป และการหาแนวทาง

พัฒนาที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และเกษตรกร ได้แก่ แผนการผลิต โดยกำหนดเป้าหมายผลผลิต มาตรฐานที่ต้องการ การปรับปรุงพื้นที่และกระบวนการผลิต และแผนการควบคุมคุณภาพ และแผนการตลาด

4.2) ครั้งที่ 2 การถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการทาง เกษตรที่ดี GAP สำหรับการทำนาเกลือทะเล การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตเกลือทะเลตามนวัตกรรมและ เทคโนโลยีการผลิตเกลือทะเล เช่น เครื่องวัดความเค็ม ระบบควบคุมการไหลของน้ำ และอุปกรณ์เก็บเกี่ยวที่ ทันสมัย รวมถึงเทคโนโลยีการผลิตแบบประณีต เช่น การใช้พลาสติกคลุมแปลง ระบบการกรองน้ำ พร้อมทั้ง ถอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาการผลิตเกลือที่เป็นอัตลักษณ์ และจัดให้มีการฝึกปฏิบัติตามมาตรฐานการ ปฏิบัติการทางเกษตรที่ดี GAP สำหรับการทำนาเกลือทะเล เช่น ใช้เครื่องมือวัดคุณภาพน้ำ การจัดการแปลง ตามมาตรฐาน GAP การบันทึกข้อมูลการผลิต และการคัดแยกคุณภาพผลผลิต เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง และจัดทำแบบทดสอบความรู้พื้นฐานของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ (Post-Test) โดยดำเนินการจัดการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 1 อย่างน้อยร้อยละ 50 ของเป้าหมายเกษตรกรที่ได้รับ และเสร็จสิ้นภายในไตรมาสที่ 2

6.1.2 ติดตามตรวจประเมินและสนับสนุน การพัฒนากระบวนการผลิตเข้าสู่มาตรฐาน

วิธีการดำเนินงาน มีดังนี้

สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันการเตรียมความพร้อมและ การพัฒนาเกษตรกรให้ได้รับความรู้และมีการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ โดยการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี โดยให้สำนักงานเกษตรอำเภอให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นแก่เกษตรกร และร่วมกัน ดำเนินการเก็บข้อมูลทุกมิติ (Productivity Production) โดยดำเนินการ ดังนี้

1) ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นแก่เกษตรกรในการทำ นาเกลือทะเล ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9055-2562

2) รับคำร้องขอรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับนาเกลือและ ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบคำร้องขอของเกษตรกรที่สนใจ

3) จัดทำแผนติดตามให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกรและดำเนินการตรวจประเมินแปลง เบื้องต้นให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และจัดทำเอกสารสนับสนุนตามระบบการจัดการคุณภาพและ มาตรฐาน GAP ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (กรณีที่เกษตรกรมีความพร้อมในการดำเนินการ) พร้อมทั้งให้ คำแนะนำแก้ไขการเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน GAP ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9055-2562 ตาม ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจรับรอง

4) ดำเนินการเก็บข้อมูลทุกมิติ (Productivity Production) อาทิ ข้อมูลประสิทธิภาพ การผลิต ต้นทุนการผลิต ข้อมูลรายได้และผลตอบแทน ปริมาณผลผลิต คุณภาพผลผลิต เป็นต้น พร้อมทั้ง ประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน เพื่อนำเสนอข้อมูลและ ร่วมกันวางแผนสนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต และขยายช่องทางการ ตลาด โดยบูรณาการความร่วมมือและทรัพยากรจากทุกภาคส่วน

ทั้งนี้ ให้รายงานผลการดำเนินงานตามระบบ e - project ทันทีที่ดำเนินการอบรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยรายงานทั้งผลปริมาณงาน - การใช้เงิน ภายในไตรมาสที่ 3 และสรุปผลการดำเนินงานผ่านคณะทำงาน Core Team ในแต่ละเขตที่รับผิดชอบ

6.2 กิจกรรมส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ด้านเกลือทะเล

6.2.1 ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นสินค้าเกษตรด้านเกลือทะเล

กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการการจัดงานอนุรักษ์และรักษาอัตลักษณ์เกลือทะเลสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 1 ครั้ง (พิธีทำขวัญเกลือ) เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้แก่เกษตรกรชาวนาเกลือ และรักษาคุณค่าทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมการทำนาเกลือของประเทศ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางสายเกลือ จำนวน 1 ครั้ง

6.2.2 ส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเลสู่ตลาดยุคใหม่ จำนวน 5 สินค้า

วิธีดำเนินการ

1) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หน่วยงานราชการระดับเขต/กรม สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และสถาบันการเงิน เพื่อร่วมกันวางแผนการศึกษา วิจัย ทดสอบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์เกลือทะเลมาตรฐานสู่ห่วงโซ่อุปทานสินค้ามูลค่าสูง

2) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการร่วมกับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน พัฒนาผลิตภัณฑ์และแบรนด์ จำนวน 15 ราย/กลุ่ม/ผลิตภัณฑ์ ในการพัฒนาแบรนด์และเรื่องราวของสินค้า โดยเน้นการสร้างเรื่องราวเกี่ยวกับการผลิตเกลือที่มีคุณภาพ การถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำเสนอวิธีการผลิตและเทคนิคพิเศษที่สร้างความโดดเด่น และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนคุณภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3) พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ โดยกำหนดให้แต่ละจังหวัดในพื้นที่แหล่งผลิตเกลือทะเล 7 จังหวัด (เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ชลบุรี และปัตตานี) พัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่น้อยกว่า 2 ผลิตภัณฑ์ โดยจัดทำรายละเอียดตามแบบฟอร์มขอรับการสนับสนุน พร้อมส่งข้อมูลให้กรมส่งเสริมการเกษตรภายในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2567 เพื่อใช้ในการพิจารณาสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการส่งเสริมการตลาดสินค้าเกลือทะเลต่อไป ทั้งนี้องค์ประกอบบนบรรจุภัณฑ์ต้องแสดง

3.1) โลโก้กรมส่งเสริมการเกษตร

3.2) ชื่อโครงการ

3.3) เรื่องราวความเป็นมาหรือแบรนด์สินค้า

3.4) วิธีการบริโภค

3.5) ประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการ

3.6) ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้บริโภค

6.2.3 การผลิตเนื้อหานำเสนอสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เกลือทะเล) เชื่อมโยงแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

วิธีดำเนินการ

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ที่ 2, 3 และ 5 จัดทำเรื่องราว (Storytelling) เกี่ยวกับประวัติและความสำคัญของเกลือทะเล โดยสร้างสื่อวีดิทัศน์ จำนวนเขตละ 1 เรื่อง เพื่อช่วยสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเกลือทะเลในฐานะสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในชุมชนเกษตรกร โดยมีเนื้อหาครอบคลุม ประเด็นต่อไปนี้

1) ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของเกลือทะเลในแต่ละพื้นที่

2) กระบวนการผลิตเกลือทะเลแบบดั้งเดิมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

- 3) คุณลักษณะพิเศษและประโยชน์ของเกลือทะเลจากแต่ละแหล่งผลิต
- 4) ความเชื่อมโยงระหว่างการผลิตเกลือทะเลกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 5) แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเกลือทะเลตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- 6) ตัวอย่างผลิตภัณฑ์นวัตกรรมจากเกลือทะเล
- 7) ช่องทางการตลาดและการส่งเสริมการขายที่สร้างสรรค์สำหรับผลิตภัณฑ์จากเกลือทะเล
- 8) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสังคม จากความเชื่อมโยงระหว่างเกลือทะเลกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 9) แนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมการผลิตเกลืออย่างยั่งยืน

โดยการดำเนินการเผยแพร่ ผ่านช่องทางออนไลน์ อาทิ ผ่าน YouTube channel ของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ผ่านเพจ Facebook และ Instagram ของหน่วยงาน หรือเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานฯ และส่งต่อไปยังกลุ่ม Line Official ของเกษตรกรและผู้สนใจ ทั้งนี้ขอให้ติดตามยอดวิว การแชร์ และความคิดเห็นจากผู้ชม รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลการรับชมเพื่อปรับปรุงเนื้อหาและเพื่อพัฒนาการผลิตสื่อในครั้งต่อไป โดยส่งรายงานผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ภายในวันที่ 15 สิงหาคม 2568

6.3 กิจกรรมขับเคลื่อนการบริหารจัดการเกลือทะเลไทย

6.3.1 ประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทยและคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย

ดำเนินการโดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทยดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย และคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย เพื่อกำหนดแนวทาง นโยบาย และมาตรการในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านเกลือทะเลไทยให้มีความเหมาะสมชัดเจน ครอบคลุม และสอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานในปัจจุบัน และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6.3.2 ติดตามคาคะเนสถานการณ์เกลือทะเล

ดำเนินการโดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2, 3 และ 5 และสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตั้งแต่การเริ่มต้นดำเนินโครงการของผู้เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งติดตามคาคะเนสถานการณ์ผลผลิตและการตลาดเกลือทะเล สอบถามติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทำนาเกลือทะเลผ่านภาพถ่ายดาวเทียม หรือระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ติดตามสภาพอากาศที่ส่งผลต่อผลผลิตเกลือทะเล เช่น ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ และความชื้น วิเคราะห์ข้อมูลสภาพอากาศเพื่อคาดการณ์ผลผลิตเกลือทะเล ประเมินผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ ต่อผลผลิตเกลือทะเลเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในด้านราคา และปริมาณเกลือทะเล เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทยต่อไป

6.4 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลเป็นมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS)

6.4.1 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ GIAHS Workshop for Sea Salt Thailand

ดำเนินการโดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เป้าหมายประกอบด้วยคณะทำงานการส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลสู่มรดกทางการเกษตรโลกจากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2, 3 และ 5 พร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกรผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 65 ราย วัตถุประสงค์เพื่อสร้างการรับรู้และความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของระบบมรดกโลกทางการเกษตรและเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดทำรายงานระบบการเกษตรมรดกโลกเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการตลาดและการท่องเที่ยวของประเทศไทย ตามหลักเกณฑ์ของ FAO

6.4.2 จัดทำเอกสารวิชาการเรื่องพลวัตการเปลี่ยนแปลงเกลือทะเลสู่มรดกทางการเกษตรโลก

ดำเนินการโดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2, 3 และ 5 และสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ดำเนินการจัดทำเอกสารวิชาการสรุปผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนการดำเนินงานเรื่องการส่งเสริมเกลือทะเลเป็นมรดกทางการเกษตรโลก จำนวน 1 เรื่อง

7. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2567			ปี 2568								
	ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68	ก.ค. 68	ส.ค. 68	ก.ย. 68
1. ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเล												
1.1 ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน			↔									
1.2 ติดตามตรวจประเมินและสนับสนุน การพัฒนากระบวนการผลิตเข้าสู่มาตรฐาน			←					→				
2. พัฒนาประสิทธิภาพระบบการผลิตเพื่อการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเล (Smart Salt Farm)												
2.1 ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นสินค้าเกษตรด้านเกลือทะเล												
- การจัดงานอนุรักษ์และรักษาอัตลักษณ์เกลือทะเลสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์				↔								
2.2 ส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเลสู่ตลาดยุคใหม่					↔							
2.3 การผลิตเนื้อหานำเสนอสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เกลือทะเล) เชื่อมโยงแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์		←						→				
3. ขับเคลื่อนการบริหารจัดการเกลือทะเลไทย												
3.1 ประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย และคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย	←											→
3.2 ติดตามคาดคะเนสถานการณ์เกลือทะเล			←									→
4. ส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลเป็นมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS)												
4.1 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ GIAHS Workshop for								↔				

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2567			ปี 2568								
	ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68	ก.ค. 68	ส.ค. 68	ก.ย. 68
Sea Salt Thailand												
4.2 จัดทำเอกสารวิชาการเรื่องพลวัตการเปลี่ยนแปลงเกลือทะเลสู่มรดกทางการเกษตรโลก									←→			

10. ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด

10.1 ผลผลิต (Output)

เกษตรกรผู้ผลิตเกลือทะเล จำนวน 70 ราย ที่ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดได้รับการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ด้านเกลือทะเลให้ได้มาตรฐาน

10.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

เกษตรกรผู้ผลิตเกลือทะเลที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้วางแผนการผลิตและการตลาด เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ (เกลือทะเล)

10.3 ตัวชี้วัด

10.3.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

1) เกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล จำนวน 70 ราย ได้รับการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ด้านเกลือทะเลให้ได้มาตรฐาน และผ่านกระบวนการประเมินความรู้ร้อยละ 80

2) สินค้าและผลิตภัณฑ์เกลือทะเล ได้รับการพัฒนา จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์

10.3.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

1) เกษตรกรได้รับการพัฒนาและยกระดับการผลิตเกลือทะเลให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน GAP โดยมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ในด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมคุณภาพ และการจัดการตามมาตรฐาน GAP

2) สินค้าเกลือทะเลมีมูลค่าเพิ่มผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างแบรนด์ และการเชื่อมโยงตลาด โดยมีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนคุณภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างเรื่องราวที่สื่อถึงอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาช่องทางการตลาดที่หลากหลาย

11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

11.1 เกษตรกรผู้ผลิตเกลือทะเลมีความรู้และทักษะในการผลิตเกลือทะเลที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP ส่งผลให้ผลผลิตเกลือทะเลมีคุณภาพสูงขึ้น ได้รับการรับรองมาตรฐาน และมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและเพิ่มช่องทางการตลาด ส่งผลให้เกษตรกรและชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและคุณภาพชีวิตดีขึ้น

11.2 เกิดการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเกลือทะเล ผ่านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการผลิตเกลือทะเลกับการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดรายได้เพิ่มเติมแก่ชุมชนและเกษตรกร รวมถึงเกิดการรับรู้และความเข้าใจในคุณค่าของเกลือทะเลไทยในวงกว้าง

11.3 มีแนวทางและมาตรการในการพัฒนาเกลือทะเลไทยอย่างยั่งยืน เกิดความพร้อมในการผลักดันให้เกลือทะเลไทยเป็นมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS) ซึ่งจะช่วยยกระดับภาพลักษณ์และมูลค่าของเกลือทะเลไทยในระดับสากล รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินสถานการณ์การผลิตและการตลาดเกลือทะเลที่มีประสิทธิภาพ ช่วยในการวางแผนและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที

12. การประเมินผลโครงการ

ประเด็นการประเมิน	เป้าหมาย	ช่วงเวลาที่ประเมิน
การพัฒนาคุณภาพการผลิตเกลือทะเล	เกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล จำนวน 70 ราย ได้รับการอบรมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP	ไตรมาสที่ 2 และ 4

13. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

ชื่อ นางสาวนันท์มาส ทองปลี

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย

E-mail: seasaltdoae@gmail.com

ข้อมูลการนำเข้า – ส่งออกเกลือ พ.ศ. 2566 – 2568 (ม.ค. - ส.ค.)

1. การนำเข้า : ปี 2568 (ม.ค.-ส.ค.) ไทยนำเข้าปริมาณ 130,201.72 ตัน มูลค่า 263.61 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 91.51 และร้อยละ 77.35 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยนำเข้าเกลือแต่ละประเภท ดังนี้

ปริมาณ (ตัน), มูลค่า (ล้านบาท)

รายการ	2566	2567	2567	2568	%Δ68/67
			(ม.ค.-ส.ค.)	(ม.ค.-ส.ค.)	(ม.ค.-ส.ค.)
เกลือป่นสำหรับรับประทาน (H.S. 25010010000)					
ปริมาณ	1,596.67	1,418.09	784.95	1,024.29	30.49
มูลค่า	23.20	21.95	14.45	13.88	-3.91
เกลือหินที่ไม่ผ่านกรรมวิธี (H.S. 25010020000)					
ปริมาณ	96.28	229.20	142.18	221.46	55.76
มูลค่า	2.11	2.60	1.94	2.02	3.92
ที่มีโซเดียมคลอไรด์เกินร้อยละ 60 แต่น้อยกว่าร้อยละ 97 โดยน้ำหนัก เมื่อคำนวณในสภาพแห้ง (H.S. 25010091000)					
ปริมาณ	17.18	128.01	126.90	18.14	-85.70
มูลค่า	0.51	1.24	0.90	0.73	-18.90
ที่มีโซเดียมคลอไรด์ตั้งแต่ร้อยละ 97 ขึ้นไป โดยน้ำหนัก เมื่อคำนวณในสภาพแห้ง (H.S. 25010093000)					
ปริมาณ	3,636.65	3,792.99	2,592.40	59,763.89	2,205.35
มูลค่า	36.28	40.66	28.27	128.76	355.46
เกลือสำหรับอุตสาหกรรมอาหาร หรืออุตสาหกรรมยา (H.S. 25010099003)					
ปริมาณ	1,741.61	2,427.27	1,307.71	3,236.90	147.52
มูลค่า	19.66	25.90	14.61	25.81	76.73
เกลือสำหรับอุตสาหกรรมอื่นๆ (H.S. 25010099004)					
ปริมาณ	139,111.46	112,978.07	57,259.76	61,396.03	7.22
มูลค่า	127.21	92.36	47.66	67.51	41.63
อื่นๆ (H.S. 25010099090)					
ปริมาณ	25,528.81	8,532.95	5,774.32	4,541.01	-21.36
มูลค่า	90.13	53.61	40.81	24.90	-38.98
รวม					
ปริมาณ	171,728.64	129,506.57	67,988.22	130,201.72	91.51
มูลค่า	299.11	238.31	148.63	263.61	77.35

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

เกลือป่นสำหรับรับประทาน นำเข้าปริมาณ 1,024.29 ตัน มูลค่า 13.88 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.49 แต่มูลค่าลดลงร้อยละ 3.91 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยประเทศที่นำเข้าสูงสุด 3 อันดับ ตามปริมาณการนำเข้า ได้แก่ จีน (73.04%) ปากีสถาน (18.22%) และญี่ปุ่น (3.28%)

เกลือหินที่ไม่ผ่านกรรมวิธี นำเข้าปริมาณ 221.46 ตัน มูลค่า 2.02 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.76 และร้อยละ 3.92 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยประเทศที่นำเข้าสูงสุด 3 อันดับ ตามปริมาณการนำเข้า ได้แก่ ปากีสถาน (94.34%) อินเดีย (4.60%) และสหราชอาณาจักร (0.76%)

ที่มีโซเดียมคลอไรด์เกินร้อยละ 60 แต่น้อยกว่าร้อยละ 97 โดยน้ำหนัก เมื่อคำนวณในสภาพแห้งๆ นำเข้าปริมาณ 18.14 ตัน มูลค่า 0.73 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 85.70 และร้อยละ 18.90 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยประเทศที่นำเข้าสูงสุด 3 อันดับ ตามปริมาณการนำเข้า ได้แก่ ปากีสถาน (88.19%) สหราชอาณาจักร (11.54%) และเนเธอร์แลนด์ (0.28%)

ที่มีโซเดียมคลอไรด์ตั้งแต่ร้อยละ 97 ขึ้นไป โดยน้ำหนัก เมื่อคำนวณในสภาพแห้งๆ นำเข้าปริมาณ 59,763.89 ตัน มูลค่า 128.76 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 100 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยประเทศที่นำเข้าสูงสุด 3 อันดับ ตามปริมาณการนำเข้า ได้แก่ ออสเตรเลีย (94.11%) นิวซีแลนด์ (4.88%) และจีน (0.99%)

เกลือสำหรับอุตสาหกรรมอาหาร หรืออุตสาหกรรมยา นำเข้าปริมาณ 3,236.90 ตัน มูลค่า 25.81 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 147.52 และร้อยละ 76.73 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยประเทศที่นำเข้าสูงสุด 3 อันดับ ตามปริมาณการนำเข้า ได้แก่ จีน (46.73%) เยอรมนี (35.34%) และเดนมาร์ก (9.30%)

เกลือสำหรับอุตสาหกรรมอื่นๆ นำเข้าปริมาณ 61,396.03 ตัน มูลค่า 67.51 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.22 และร้อยละ 41.63 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยประเทศที่นำเข้าสูงสุด 3 อันดับ ตามปริมาณการนำเข้า ได้แก่ อินเดีย (98.54%) จีน (0.61%) และออสเตรเลีย (0.47%)

อื่นๆ นำเข้าปริมาณ 4,541.01 ตัน มูลค่า 24.90 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 21.36 และร้อยละ 38.98 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยประเทศที่นำเข้าสูงสุด 3 อันดับ ตามปริมาณการนำเข้า ได้แก่ ไต้หวัน (36.12%) มาเลเซีย (35.67%) และจีน (14.35%)

2. การส่งออก : ปี 2568 (ม.ค. - ส.ค.) ไทยส่งออกเกลือทุกประเภทข้างต้นรวมกันปริมาณ 237,155.70 ตัน มูลค่า 561.02 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.90 แต่มูลค่าลดลงร้อยละ 15.26 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยประเทศที่ส่งออกสูงสุด 3 อันดับ ตามมูลค่าการส่งออก ได้แก่ กัมพูชา (20.09%) เวียดนาม (19.29%) และปาปัวนิวกินี (12.84%)

ปริมาณ (ตัน), มูลค่า (ล้านบาท)

ปี	2566	2567	2567 (ม.ค.-ส.ค.)	2568 (ม.ค.-ส.ค.)
ปริมาณ	284,324.35	255,589.94	171,982.36	237,155.70
มูลค่า	1,038.57	987.54	662.04	561.02

.....

กลุ่มสินค้าเกษตร 2
กองบริหารการค้าสินค้าทั่วไป
กรมการค้าต่างประเทศ
กันยายน 2568

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายพีรพันธุ์ คอกทอง	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
2. นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
3. นางวชิรา ไผ่เจริญมงคล	ผู้เชี่ยวชาญด้านส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

จัดทำข้อมูลและรูปเล่ม

1. นางสาวนันทมาส ทองปลี	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย
2. นางสาวธารณ์ ภิญโญ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
3. นางสาวชฎานี โพธิ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
4. นางสาวณริศรา สุธา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการค้าไทย
กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการค้าไทย